

ΑΠΟΦΑΣΗ ΡΑΕ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. .../2022

Πλαίσιο Κανονισμού Τιμολόγησης της Υπόγειας Αποθήκης Φυσικού Αερίου Νοτίου Καβάλας

Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας

Κατά την τακτική συνεδρίασή της, στην έδρα της, στις ... **2022**, και

Λαμβάνοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του ν. 4001/2011 «Για τη λειτουργία των Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις» (ΦΕΚ Α' 179/22.08.2011, εφεξής ο «Νόμος»), όπως ισχύει, και ιδίως τις διατάξεις των άρθρων 15, 48, 74, 77, 78, 79, 88 και 93 [όπως τροποποιήθηκε με τη διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 69 του ν. 4602/2019 (ΦΕΚ 45 Α'/9.3.2019) και το άρθρο 71 του ν. 4647/2019 (ΦΕΚ 204 Α'/16.12.2019)].
2. Τις διατάξεις της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13^{ης} Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου και την κατάργηση της οδηγίας 2003/55/ΕΚ (ΕΕ L 211, 14.08.2009), όπως ισχύει (εφεξής, η «Οδηγία»).
3. Τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) 2009/715 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2009 σχετικά με τους όρους πρόσβασης στα δίκτυα μεταφοράς φυσικού αερίου και την κατάργηση της Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1775/2005 (ΕΕ L 211, 14.08.2009), όπως ισχύει.
4. Τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) 2013/347 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Απριλίου 2013 σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές, την κατάργηση της απόφασης αριθ. 1364/2006/ΕΚ και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 713/2009, (ΕΚ) αριθ. 714/2009 και (ΕΚ) αριθ. 715/2009 (L 115/39), όπως ισχύει.

5. Τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/389 της Επιτροπής της 31^{ης} Οκτωβρίου 2019 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 347/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τον ενωσιακό κατάλογο έργων κοινού ενδιαφέροντος.
6. Τις διατάξεις του Κανονισμού Αδειών Φυσικού Αερίου, όπως τροποποιήθηκε με την αριθμ. οικ.178065/08.08.2018 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΦΕΚ Β' 3430/17.08.2018) και ισχύει.
7. Τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938 σχετικά με τα μέτρα κατοχύρωσης της ασφάλειας εφοδιασμού με φυσικό αέριο και με την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 994/2010.
8. Την υπ' αριθ. 567/2019 απόφαση ΠΑΕ «Έγκριση επικαιροποιημένου Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης σύμφωνα με τα άρθρα 8 και 10 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2017 σχετικά με τα μέτρα κατοχύρωσης της ασφάλειας εφοδιασμού με φυσικό αέριο και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 994/2010» (ΦΕΚ Β' 2501/25.06.2019).
9. Την υπ' αριθ. 216/2021 απόφαση ΠΑΕ «Έγκριση Σχεδίου Προληπτικής Δράσης σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2017/1938 σχετικά με τα μέτρα κατοχύρωσης της ασφάλειας εφοδιασμού με φυσικό αέριο και με την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 994/2010» (ΦΕΚ Β' 877/05.03.2021).
10. Την από 16.07.2020 έκθεση του ACER με θέμα «Transporting Pure Hydrogen by Repurposing Existing Gas Infrastructure: Overview of existing studies and reflections on the conditions for repurposing»¹.
11. Το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ, ΦΕΚ Β' 4893/31.12.2019).
12. Τις διατάξεις της Κοινής Υπουργικής Απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας με αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΥΔΡ/26579/675 και θέμα «Καθορισμός της διαδικασίας και των προϋποθέσεων παραχώρησης της χρήσης, ανάπτυξης και εκμετάλλευσης του υπόγειου φυσικού χώρου κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου, που προκύπτει εκ του σχεδόν εξαντληθέντος κοιτάσματος φυσικού αερίου «Ν. Καβάλα», για τη μετατροπή του ως χώρου αποθήκευσης φυσικού αερίου σύμφωνα με το άρθρο 93 του ν. 4001/2011, όπως ισχύει» (ΦΕΚ Β' 847/13.03.2020), και ιδίως τις παραγράφους 4 έως 6 του άρθρου 2 αυτής (εφεξής η «ΚΥΑ»).
13. Την υπ' αριθμ. πρωτ. Ο-83808/02.09.2020 επιστολή της ΠΑΕ προς τον ΔΕΣΦΑ με θέμα «Προσομοιώσεις υδραυλικής συμπεριφοράς του ΕΣΜΦΑ ενόψει νέων έργων ΑΣΦΑ».

---

¹https://extranet.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Publication/Transporting%20Pure%20Hydrogen%20by%20Repurposing%20Existing%20Gas%20Infrastructure_Overview%20of%20studies.pdf

14. Τις διατάξεις της υπ' αριθ. 1434/2020 Απόφασης της ΡΑΕ «Έγκριση Τροποποίησης Κανονισμού Τιμολόγησης Βασικών Δραστηριοτήτων του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 88 του ν. 4001/2011 – Πέμπτη Αναθεώρηση» (ΦΕΚ Β' 4801/20.10.2020), όπως ισχύει.
15. Τη Μελέτη Κόστους-Οφέλους που διενεργήθηκε για λογαριασμό του ΤΑΙΠΕΔ από την εταιρεία Frontier Economics με θέμα «CBA South Kavala UGS» (αριθ. πρωτ. ΡΑΕ Ι-290720/30.10.2021, εμπιστευτικό).
16. Την Μεθοδολογία του ENTSOG για τη διενέργεια Μελετών Κόστους-Οφέλους «2nd ENTSOG Methodology for Cost-Benefit Analysis of Gas Infrastructure Projects»².
17. Την παρουσίαση του ENTSO-G στη συνάντηση της Ομάδας Συντονισμού για το αέριο (Gas Coordination Group) σχετικά με τη νέα προσομοίωση σεναρίων διαταραχής του εφοδιασμού και της υποδομής φυσικού αερίου σε επίπεδο Ένωσης, (06.05.2021, εμπιστευτικό).
18. Την Απόφαση ΡΑΕ 590/2021 με θέμα «Έγκριση του Εγχειριδίου του Κώδικα Διαχείρισης του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας “Οδηγίες σύνταξης Μελετών Κόστους-Οφέλους για έργα που εντάσσονται στο Εθνικό Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΣΜΗΕ)”» (ΦΕΚ Β' 4774/2021).
19. Την έκθεση του Διαχειριστή του ΕΣΦΑ με θέμα «Simulations of the Greek National Natural Gas Transmission System (NNGTS) to evaluate the impact in terms of new investments following requests of connection to new independent natural gas transmission systems (INGTS)» (αριθ. πρωτ. ΡΑΕ Ι-292066/25.11.2020).
20. Το Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΕΣΦΑ) για την περίοδο 2021-2030, που εγκρίθηκε με την υπ' αρ. 116/2021 Απόφαση ΡΑΕ (ΦΕΚ Β' 1392/2021).
21. Τη «Μελέτη Ανάπτυξης ΕΣΦΑ 2021-2030»³.
22. Τη μελέτη που διενεργήθηκε για λογαριασμό του ΤΑΙΠΕΔ από την εταιρεία Seal Energy με θέμα «High Level Technical Assessment of H₂ & CO₂ Storage» (αριθ. πρωτ. ΡΑΕ Ι-305894/05.07.2021, εμπιστευτικό).
23. Τα αποτελέσματα της εκτίμησης των κεφαλαιουχικών δαπανών που διενεργήθηκε τον Ιούλιο του 2021 για λογαριασμό του ΤΑΙΠΕΔ από την εταιρεία Seal Energy (αριθ. πρωτ. ΡΑΕ Ι-306061/07.07.2021, εμπιστευτικό).

---

²https://www.entsog.eu/sites/default/files/2019-03/1.%20ADAPTED%20CBA%20Methodology_Main%20document_EC%20APPROVED.pdf

³https://www.desfa.gr/userfiles/5fd9503d-e7c5-4ed8-9993-a84700d05071/f_%CE%9C%CE%B5%CE%BB%CE%AD%CF%84%CE%B7%20%CE%91%CE%BD%CE%AC%CF%80%CF%84%CF%85%CE%BE%CE%B7%CF%82%202021-2030_GR.pdf

24. Την από 30.07.2021 ηλεκτρονική επιστολή του ΤΑΙΠΕΔ (αριθμ. πρωτ. ΡΑΕ Ι-307507/02.08.2021, εμπιστευτικό).
25. Την υπ' αριθμ. 665/02.09.2021 Απόφαση της ΡΑΕ με θέμα «Πλαίσιο Κανονισμού Τιμολόγησης της Υπόγειας Αποθήκης Φυσικού Αερίου Νοτίου Καβάλας».
26. Την από 24.11.2021 παρουσίαση του ΔΕΣΦΑ προς τη ΡΑΕ των αποτελεσμάτων της μελέτης κόστους-οφέλους που διεξήγαγε.
27. Την από 30.11.2021 ηλεκτρονική επιστολή της ΡΑΕ προς τον ΔΕΣΦΑ (αριθμ. πρωτ. ΡΑΕ Ο-91291/07.12.2021) με την οποία ζητήθηκαν επιπλέον σενάρια επί της μελέτης κόστους-οφέλους.
28. Την υπ' αριθμ. πρωτ. 139299/18.01.2022 επιστολή του ΔΕΣΦΑ με θέμα «Προσομοιώσεις υδραυλικής συμπεριφοράς του ΕΣΜΦΑ ενόψει των νέων έργων ΑΣΦΑ και οι σχετικές αναλύσεις κόστους-οφέλους» (αριθμ. πρωτ. ΡΑΕ Ι-318363/19.01.2022).
29. Τις διατάξεις του ν. 3861/2010 «Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο "Πρόγραμμα Διαύγεια" και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 112/13.07.2010) όπως ισχύει, και ιδίως τη διάταξη του άρθρου 2 παράγραφος 4 περίπτωση 4 αυτού.
30. Το γεγονός ότι με την παρούσα δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

Σκέφτηκε ως εξής:

A. Νομικό πλαίσιο

Επειδή, το άρθρο 33 της Οδηγίας ρυθμίζει την πρόσβαση σε μονάδες αποθήκευσης ως ακολούθως: «1. Για την οργάνωση της πρόσβασης στις εγκαταστάσεις αποθήκευσης και στα αποθέματα εντός αγωγών όταν είναι τεχνικώς ή/και οικονομικώς αναγκαία για την παροχή αποτελεσματικής πρόσβασης στο δίκτυο προμήθειας πελατών, καθώς και για την οργάνωση της πρόσβασης σε βοηθητικές υπηρεσίες, τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέγουν μία ή και τις δύο διαδικασίες που αναφέρονται στις παραγράφους 3 και 4. Οι εν λόγω διαδικασίες εφαρμόζονται σύμφωνα με αντικειμενικά, διαφανή και αμερόληπτα κριτήρια. Οι ρυθμιστικές αρχές, όταν τα κράτη μέλη διαθέτουν σχετική πρόβλεψη, ή τα κράτη μέλη ορίζουν και δημοσιεύουν κριτήρια βάσει των οποίων καθορίζεται ποιο καθεστώς πρόσβασης πρέπει να εφαρμόζεται σε εγκαταστάσεις αποθήκευσης και στα αποθέματα εντός αγωγών. Δημοσιοποιούν ή υποχρεώνουν τους διαχειριστές συστημάτων αποθήκευσης και μεταφοράς να δημοσιοποιούν, ποιες εγκαταστάσεις αποθήκευσης ή μέρη αυτών και ποια αποθέματα εντός αγωγών προσφέρονται βάσει των

διαφόρων διαδικασιών που αναφέρονται στις παραγράφους 3 και 4. Η υποχρέωση της δεύτερης πρότασης του δευτέρου εδαφίου δεν θίγει το δικαίωμα επιλογής που παραχωρείται στα κράτη μέλη στο πρώτο εδάφιο. [...] 3. Στην περίπτωση πρόσβασης στο δίκτυο κατόπιν διαπραγματεύσεων, τα κράτη μέλη ή, όταν τα κράτη μέλη διαθέτουν σχετική πρόβλεψη, οι ρυθμιστικές αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε οι επιχειρήσεις φυσικού αερίου και οι επιλέξιμοι πελάτες εντός και εκτός του εδάφους που καλύπτεται από το διασυνδεδεμένο δίκτυο, να είναι σε θέση να διαπραγματεύονται την πρόσβαση σε εγκαταστάσεις αποθήκευσης και στα αποθέματα εντός αγωγών, όταν είναι τεχνικώς ή/και οικονομικώς αναγκαία για την παροχή αποτελεσματικής πρόσβασης στο δίκτυο, καθώς και για την οργάνωση της πρόσβασης σε άλλες βοηθητικές υπηρεσίες. Τα αντισυμβαλλόμενα μέρη υποχρεούνται να διαπραγματεύονται καλόπιστα την πρόσβαση στις εγκαταστάσεις αποθήκευσης, στα αποθέματα εντός αγωγών και σε άλλες βοηθητικές υπηρεσίες. Οι συμβάσεις για την πρόσβαση στις εγκαταστάσεις αποθήκευσης, τα αποθέματα εντός αγωγών και άλλες βοηθητικές υπηρεσίες αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης με τον εκάστοτε διαχειριστή συστήματος αποθήκευσης ή τις εκάστοτε επιχειρήσεις φυσικού αερίου. Οι ρυθμιστικές αρχές, όταν τα κράτη μέλη διαθέτουν σχετική πρόβλεψη, ή τα κράτη μέλη απαιτούν από τους διαχειριστές συστημάτων αποθήκευσης και από τις επιχειρήσεις φυσικού αερίου να δημοσιεύουν τους κύριους εμπορικούς όρους για τη χρήση των εγκαταστάσεων αποθήκευσης, των αποθεμάτων εντός αγωγών και άλλων βοηθητικών υπηρεσιών μέχρι τις 1 Ιανουαρίου 2005 και ακολούθως σε ετήσια βάση. Κατά την εκπόνηση των όρων αυτών, οι διαχειριστές αποθήκευσης και οι επιχειρήσεις φυσικού αερίου διαβουλεύονται με τους χρήστες του συστήματος. 4. Στην περίπτωση πρόσβασης στο δίκτυο βάσει ρυθμιστικών διατάξεων, οι ρυθμιστικές αρχές, όταν τα κράτη μέλη διαθέτουν σχετική πρόβλεψη, ή τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να παρέχεται στις επιχειρήσεις φυσικού αερίου και στους επιλέξιμους πελάτες, τόσο εντός όσο και εκτός του εδάφους που καλύπτεται από το διασυνδεδεμένο δίκτυο, δικαίωμα πρόσβασης στην αποθήκευση, στα αποθέματα εντός αγωγών και σε άλλες βοηθητικές υπηρεσίες, βάσει δημοσιευμένων τιμολογίων ή/και άλλων γενικών και ειδικών όρων για τη χρησιμοποίηση αυτών των εγκαταστάσεων αποθήκευσης και του περιεχομένου των αγωγών, όταν είναι τεχνικά ή/και οικονομικά αναγκαίο για την παροχή αποτελεσματικής πρόσβασης στο δίκτυο, καθώς και για την οργάνωση της πρόσβασης σε άλλες βοηθητικές υπηρεσίες. Οι ρυθμιστικές αρχές, όταν τα κράτη μέλη διαθέτουν σχετική πρόβλεψη, ή τα κράτη μέλη συμβουλεύονται τους χρήστες του συστήματος κατά την ανάπτυξη των τιμολογίων αυτών ή των μεθόδων υπολογισμού αυτών των τιμολογίων. Το εν λόγω δικαίωμα μπορεί να παρέχεται στους επιλέξιμους πελάτες με το να τους επιτρέπεται να συνάπτουν συμβάσεις προμήθειας με ανταγωνιζόμενες επιχειρήσεις φυσικού αερίου άλλες από τον ιδιοκτήτη ή/και τον διαχειριστή του συστήματος ή συνδεδεμένη επιχείρηση.»

Επειδή, κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του άρθρου 93 του ν. 4001/2011, όπως ισχύει (εφεξής ο «Νόμος») προβλέπεται ότι: «Υπόγειοι φυσικοί χώροι, που

μετατρέπονται σε χώρους αποθήκευσης Φυσικού Αερίου, μπορούν να εντάσσονται, είτε στο ΕΣΦΑ σύμφωνα με το άρθρο 67 είτε σε ΑΣΦΑ, σύμφωνα με το άρθρο 74. Προϋπόθεση για την ένταξη υπόγειου φυσικού χώρου κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου στο ΕΣΦΑ ή σε ΑΣΦΑ αποτελεί η προηγούμενη παραχώρηση της χρήσης, ανάπτυξης και εκμετάλλευσης του, ως χώρου αποθήκευσης Φυσικού Αερίου. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, καθορίζεται η διαδικασία και οι προϋποθέσεις παραχώρησης της χρήσης ανάπτυξης και εκμετάλλευσης υπόγειων φυσικών χώρων για την αποθήκευση Φυσικού Αερίου. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθορίζεται η διαδικασία και οι προϋποθέσεις παραχώρησης της χρήσης, ανάπτυξης και εκμετάλλευσης κάθε υπόγειου φυσικού χώρου για την αποθήκευση Φυσικού Αερίου και ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο θέμα και αναγκαία λεπτομέρεια. Στην περίπτωση αυτή η χορηγούμενη Άδεια ΑΣΦΑ αντικαθιστά την άδεια εκμετάλλευσης. Μέρος του απαιτούμενου εσόδου της Βασικής Δραστηριότητας Εγκατάστασης Αποθήκευσης Φυσικού Αερίου δύναται να ανακτάται μέσω διακριτής χρέωσης από την εσωτερική αγορά Φυσικού Αερίου βάσει μεθοδολογίας που περιγράφεται στον Κανονισμό Τιμολόγησης της υπόγειας Εγκατάστασης Αποθήκευσης Φυσικού Αερίου, καλύπτοντας μέρος των κεφαλαιουχικών δαπανών και των δαπανών για τη λειτουργία και συντήρηση της υπόγειας Εγκατάστασης Αποθήκευσης Φυσικού Αερίου. Το ποσοστό της ανάκτησης αυτής καθορίζεται με απόφαση της ΡΑΕ κατόπιν εισήγησης του Διαχειριστή της υπόγειας Εγκατάστασης Αποθήκευσης Φυσικού Αερίου με κριτήριο τη συμβολή της υπόγειας Εγκατάστασης Αποθήκευσης Φυσικού Αερίου στην ασφάλεια εφοδιασμού και στη μείωση του ενεργειακού κόστους.».

Επειδή, κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 2 της Κοινής Υπουργικής Απόφασης ΥΠΕΝ/ΔΥΔΡ/26579/675 (ΦΕΚ Β'847/13.03.2020, εφεξής η «ΚΥΑ», σχετικό 12) που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 93 του Νόμου: «1. Το ΤΑΙΠΕΔ δύναται να παραχωρήσει τη χρήση, ανάπτυξη και εκμετάλλευση του υπόγειου φυσικού χώρου κοιτάσματος φυσικού αερίου «N. Καβάλας» σε Παραχωρησιούχο με αποκλειστικό σκοπό τη μετατροπή του σε εγκατάσταση υπόγειας αποθήκης φυσικού αερίου («ΥΑΦΑ»), υπό την μορφή Ανεξάρτητου Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΑΣΦΑ), για χρονικό διάστημα μέχρι πενήντα (50) έτη από την αδειοδότηση του Έργου».

Επειδή, κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 2 της ΚΥΑ: «4. Η εγκατάσταση και λειτουργία της ΥΑΦΑ «N. Καβάλας» συμβάλλει στην ενίσχυση της ενεργειακής ασφάλειας της νοτιοανατολικής Ευρώπης, στην προστασία εφοδιασμού των καταναλωτών, στην τήρηση του Κανόνα Εφοδιασμού όπως ρυθμίζεται στο Σχέδιο Προληπτικής Δράσης βάσει των άρθρων 6 επ. του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938, ενώ αναμένεται να συνεισφέρει και στην εκπλήρωση των σχετικών με την ασφάλεια εφοδιασμού υποχρεώσεων των ηλεκτροπαραγωγών και των προμηθευτών φυσικού αερίου. 5. Η ΥΑΦΑ «N. Καβάλας» θα λειτουργεί υπό καθεστώς ρυθμιζόμενης πρόσβασης

Τρίτων (Regulated Third Party Access-rTPA), όπως αυτό θα εξειδικευτεί στον Κώδικα Διαχείρισης ΑΣΦΑ και στα οικεία κανονιστικά κείμενα.»

Επειδή, κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 2 της ΚΥΑ: «6. Λόγω της στρατηγικής σημασίας του Έργου, η ΡΑΕ, με απόφασή της, καθορίζει εντός τεσσάρων (4) μηνών από τη δημοσίευση της παρούσας, τις βασικές αρχές και κατευθύνσεις για τη μεθοδολογία κατάρτισης των τιμολογίων χρήσης της ΥΑΦΑ «Ν. Καβάλας» (Πλαίσιο Κανονισμού Τιμολόγησης), οι οποίες θα αναφέρονται ενδεικτικά: α) στη μεθοδολογία υπολογισμού του απαιτούμενου εσόδου, β) στη μεθοδολογία υπολογισμού του ποσοστού τυχόν πρόσθετης απόδοσης (Premium WACC) στο πλαίσιο παροχής κινήτρων δυνάμει του Κανονισμού (ΕΕ) 347/2013, γ) στη διάρκεια της ρυθμιστικής περιόδου και δ) στο μηχανισμό πιθανής ανάκτησης μέρους του απαιτούμενου εσόδου της ΥΑΦΑ, μέσω διακριτής χρέωσης από την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου κατά τις διατάξεις του άρθρου 93 του νόμου, όπως ισχύει.»

Επειδή, κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του άρθρου 21 του Κανονισμού Αδειών Φυσικού Αερίου: «1. Ο κάτοχος της Άδειας ΑΣΦΑ έχει δικαίωμα κατασκευής και κυριότητας Ανεξάρτητου Συστήματος Φυσικού Αερίου, πλην της περίπτωσης που το ΑΣΦΑ αποτελεί περίπτωση υπόγειας Εγκατάστασης Αποθήκευσης. 2. Σε περίπτωση υπόγειας Εγκατάστασης Αποθήκευσης, ο κάτοχος της Άδειας ΑΣΦΑ έχει δικαίωμα χρήσης του ΑΣΦΑ».

Επειδή, κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 88 του Νόμου: «5. Με εξαίρεση τους Διαχειριστές ΑΣΦΑ, στους οποίους χορηγείται απαλλαγή κατά τις διατάξεις του άρθρου 76, τα τιμολόγια με βάση τα οποία ο κάθε Διαχειριστής Συστήματος Φυσικού Αερίου εισπράττει οποιοδήποτε αντάλλαγμα για κάθε Βασική Δραστηριότητα, καταρτίζονται από τον εκάστοτε Διαχειριστή σύμφωνα με τον Κανονισμό Τιμολόγησης και εγκρίνονται με απόφαση της ΡΑΕ και ισχύουν το αργότερο από τα δύο κατωτέρω χρονικά σημεία: (α) είτε από τον τρίτο μήνα μετά το μήνα δημοσίευσης της ανωτέρω απόφασης της ΡΑΕ στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, (β) είτε από τον έβδομο μήνα μετά το μήνα δημοσίευσης του Κανονισμού Τιμολόγησης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. 6. Τα τιμολόγια κάθε Βασικής Δραστηριότητας μπορεί να περιλαμβάνουν μία χρέωση, ανά μονάδα δυναμικότητας και μία χρέωση, ανά μονάδα Ποσότητας Φυσικού Αερίου. Με τη χρέωση ανά μονάδα δυναμικότητας ανακτώνται, ιδίως, οι σταθερές δαπάνες της Βασικής Δραστηριότητας, στις οποίες εντάσσονται οι αποσβέσεις, το κεφάλαιο κίνησης, το κόστος των απασχολούμενων κεφαλαίων, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών κεφαλαίου για νέες επενδύσεις, σύμφωνα με το Πρόγραμμα Ανάπτυξης προκειμένου για το ΕΣΦΑ ή τον αντίστοιχο προγραμματισμό νέων επενδύσεων, προκειμένου για ΑΣΦΑ. Με τη χρέωση ανά μονάδα Ποσότητας Φυσικού Αερίου ανακτώνται, ιδίως, μεταβλητές δαπάνες της Βασικής Δραστηριότητας. Δεν ανακτάται με τα τιμολόγια το κόστος κτήσης παγίων που έχει καταβληθεί από Προμηθευτές ή Πελάτες.»

Επειδή, κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις της παραγράφου 38 του προοιμίου του Κανονισμού 347/2013: «Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ισχύοντος δικαίου περί εσωτερικής ενεργειακής αγοράς, τα τιμολόγια πρόσβασης σε δίκτυα αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας παρέχουν τα κατάλληλα επενδυτικά κίνητρα. Κατά την εφαρμογή του δικαίου περί εσωτερικής ενεργειακής αγοράς, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει να διασφαλίσουν ένα σταθερό και προβλέψιμο ρυθμιστικό πλαίσιο με κίνητρα για τα έργα κοινού ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβανομένων των μακροπρόθεσμων κινήτρων, τα οποία αναλογούν στον **ειδικό βαθμό επικινδυνότητας του έργου**. Αυτό ισχύει κυρίως για τις καινοτόμες τεχνολογίες μεταφοράς στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας που επιτρέπουν την ενοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε μεγάλο βαθμό, την κατανομή των ενεργειακών πόρων, την ανταπόκριση στη ζήτηση στο πλαίσιο των διασυνδεδεμένων δικτύων και την παροχή προηγμένης δυναμικότητας ή **επιπλέον ευελιξίας στην αγορά από τις υποδομές μεταφοράς αερίου, ώστε να υπάρξει δυνατότητα για βραχυπρόθεσμες συναλλαγές ή εφεδρικό εφοδιασμό σε περίπτωση διαταραχών του εφοδιασμού**.».

Επειδή, κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του Κανονισμού 347/2013: «Σε περίπτωση που ένας φορέας υλοποίησης παρουσιάζει υψηλότερους κινδύνους σε ό,τι αφορά την υλοποίηση, την κατασκευή, τη λειτουργία ή τη συντήρηση ενός έργου κοινού ενδιαφέροντος που εμπίπτει στις κατηγορίες που ορίζονται στο παράρτημα II σημείο 1 στοιχεία α), β) και δ) και στο παράρτημα II σημείο 2, σε σχέση με τους κινδύνους που προκύπτουν συνήθως σε παρεμφερές έργο υποδομής τα κράτη μέλη και οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές διασφαλίζουν ότι στο εν λόγω έργο παρέχονται κατάλληλα κίνητρα σύμφωνα με το άρθρο 37 παράγραφος 8 της οδηγίας 2009/72/ΕΚ, το άρθρο 41 παράγραφος 8 της οδηγίας 2009/73/ΕΚ, το άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 714/2009 και το άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 715/2009.».

Επειδή, κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 13 του Κανονισμού 347: «Οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές αποφασίζουν τη χορήγηση των κινήτρων της παραγράφου 1 σύμφωνα με τα πορίσματα της ανάλυσης κόστους-οφέλους βάσει της μεθοδολογίας που καταρτίζεται δυνάμει του άρθρου 11 και ιδιαίτερα τις θετικές εξωτερικές επιδράσεις του έργου σε περιφερειακό ή ενωσιακό επίπεδο. Οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές αναλύουν περαιτέρω τους ειδικούς κινδύνους που φέρουν οι φορείς υλοποίησης του έργου, τα μέτρα μετριασμού κινδύνου που έχουν ληφθεί και την αιτιολόγηση του κινδύνου με στόχο την επίτευξη του καθαρού θετικού αντικτύπου του έργου σε σύγκριση με μια λιγότερο επισφαλής εναλλακτική. Οι επιλέξιμοι κίνδυνοι αφορούν κυρίως τις νέες τεχνολογίες μεταφοράς, τόσο χερσαίες όσο και υπεράκτιες, το **έλλειμμα είσπραξης των δαπανών** και την ανάπτυξη.».

Β. Τεχνική περιγραφή του έργου

Επειδή, το έργο συνίσταται στην αξιοποίηση του σχεδόν υπό εξάντληση υποθαλάσσιου κοιτάσματος φυσικού αερίου που βρίσκεται στη Νότια Καβάλα ως Υπόγεια Αποθήκη Φυσικού Αερίου (ΥΑΦΑ). Το κοιτάσμα Νοτίου Καβάλας έχει επιφάνεια 5 τετραγωνικά χιλιόμετρα και βρίσκεται στον κόλπο της Καβάλας, 11 χλμ. νότια του πετρελαϊκού κοιτάσματος του Πρίνου. Το εν λόγω κοιτάσμα εμφανίζει σημαντικά πλεονεκτήματα για τη χρήση του ως υπόγεια αποθήκη, ιδίως λόγω της γεωλογίας του, των υφιστάμενων υποδομών και της μοναδικότητάς του στην Ελλάδα αλλά και της εγγυήτητάς του με το Εθνικό Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου (ΕΣΜΦΑ).

Επειδή, τα περιουσιακής φύσεως δικαιώματα του Ελληνικού Δημοσίου και το δικαίωμα παραχώρησης της χρήσης, ανάπτυξης και εκμετάλλευσης του υπόγειου φυσικού χώρου που προκύπτει από το σχεδόν εξαντληθέντος κοιτάσμα «Νότια Καβάλα» έχουν μεταβιβαστεί στο Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου Α.Ε. (ΤΑΙΠΕΔ). Τον Ιούνιο 2020, το ΤΑΙΠΕΔ εκκίνησε διεθνή διαγωνιστική διαδικασία για την παραχώρηση της χρήσης, ανάπτυξης και εκμετάλλευσης του υπόγειου φυσικού χώρου που προκύπτει από το σχεδόν εξαντληθέν κοιτάσμα φυσικού αερίου «Νότια Καβάλα», με σκοπό τη μετατροπή του σε χώρο αποθήκευσης φυσικού αερίου. Η παραχώρηση θα αφορά σε χρονικό διάστημα έως και 50 έτη μετά την αδειοδότηση του έργου της υπόγειας αποθήκης φυσικού αερίου («ΥΑΦΑ»). Η μετατροπή του υπόγειου φυσικού χώρου του κοιτάσματος φυσικού αερίου «Νότια Καβάλα» σε ΥΑΦΑ θα πραγματοποιηθεί από τον παραχωρησιούχο εντός δεσμευτικής προθεσμίας, η οποία θα προσδιοριστεί στη σύμβαση παραχώρησης.

Επειδή, ωστόσο, τα τεχνικά χαρακτηριστικά της ΥΑΦΑ Ν. Καβάλας δεν έχουν ακόμα προσδιοριστεί, ενώ σε εξέλιξη βρίσκονται, για λογαριασμό του ΤΑΙΠΕΔ, εξειδικευμένες τεχνικές μελέτες (γεωλογικές, πετροφυσικές, σεισμικές, στατικές, δυναμικές και γεωμηχανικές), καθώς και η εκπόνηση εκθέσεων Εκτίμησης Ακεραιότητας Γεωτρήσεων και Εκτίμησης Ακεραιότητας Εγκαταστάσεων για το έργο της Υπόγειας Αποθήκης Φυσικού Αερίου της Νότιας Καβάλας. Τα αποτελέσματα των μελετών θα χρησιμοποιηθούν για τον ακριβή προσδιορισμό των τεχνικών χαρακτηριστικών της ΥΑΦΑ «Ν. Καβάλας». Με το σχετικό 24, το ΤΑΙΠΕΔ υπέβαλε νεότερα δεδομένα, τα οποία δεν έχουν ληφθεί υπόψη στη Μελέτη Κόστους-Οφέλους και σύμφωνα με τα οποία το κόστος κατασκευής της ΥΑΦΑ (CAPEX) ανέρχεται σε 314 εκατ. €, μη περιλαμβανομένου του «μη αντλήσιμου αερίου» (cushion gas) που είναι απαραίτητο για την απόληψη αερίου από την εγκατάσταση, και το οποίο εκτιμάται σε 47-60 εκατ. € (με τιμές φυσικού αερίου 2020).

Γ. Πλαίσιο Κανονισμού Τιμολόγησης

Επειδή, σύμφωνα με την ΚΥΑ (σχετικό 12), η ΥΑΦΑ θα λειτουργεί υπό καθεστώς Ρυθμιζόμενης Πρόσβασης Τρίτων (Regulated Third Party Access-rTPA) όπως αυτό ορίζεται στην Οδηγία και θα εξειδικευτεί στον Κώδικα Διαχείρισης ΑΣΦΑ και στα οικεία κανονιστικά κείμενα. Στην περίπτωση του rTPA, η υποδομή είναι ρυθμιζόμενη, ήτοι α) ο Διαχειριστής εισηγείται Κανονισμό Τιμολόγησης, β) ο Διαχειριστής, πριν την έναρξη της εμπορικής λειτουργίας και ανά τακτά χρονικά διαστήματα (Ρυθμιστική Περίοδος), εισηγείται τιμολόγια χρήσης της υποδομής, τα οποία εγκρίνει ο Ρυθμιστής. Εν αντιθέσει, ωστόσο, με άλλες ρυθμιζόμενες υποδομές, όπως τα δίκτυα μεταφοράς και διανομής, η χρήση των οποίων είναι *de facto* «υποχρεωτική» για όσους επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στην εθνική αγορά φυσικού αερίου, η χρήση μιας αποθήκης φυσικού αερίου αποτελεί επιλογή στο πλαίσιο διαμόρφωσης της εμπορικής πολιτικής κάθε συμμετέχοντα. Επιπλέον, τα οφέλη της ΥΑΦΑ θα μεταβιβάζονται στους Χρήστες της και όχι στην κοινωνία γενικότερα, όπως συμβαίνει με το Σύστημα Μεταφοράς και τα Δίκτυα Διανομής Φυσικού Αερίου. Παρόλο δηλαδή που η ΥΑΦΑ θα είναι μοναδική στην Ελλάδα, δεν αποτελεί νόμιμο ή φυσικό μονοπώλιο. Υπό την έννοια αυτή, η ανάκτηση του απαιτούμενου εσόδου του Διαχειριστή της ΥΑΦΑ δεν μπορεί να θεωρηθεί εγγυημένη στον ίδιο βαθμό.

Επειδή, προκειμένου οι υποψήφιοι επενδυτές να γνωρίζουν εκ των προτέρων τις γενικές αρχές και κατευθύνσεις του πλαισίου, το οποίο προτίθεται να θεσπίσει η ΡΑΕ για τη ρύθμιση της υποδομής, ώστε να διαμορφώσουν τις προσφορές τους στον διαγωνισμό, η ΚΥΑ προέβλεψε την έκδοση από την Αρχή Πλαισίου Κανονισμού Τιμολόγησης, δηλαδή τις βασικές αρχές και κατευθύνσεις για τη μεθοδολογία κατάρτισης του Απαιτούμενου Εσόδου της ΥΑΦΑ Ν. Καβάλας και του τρόπου ανάκτησης αυτού.

Επειδή, η ΡΑΕ πρέπει ειδικότερα να προσδιορίσει:

- α) τη μεθοδολογία υπολογισμού του Απαιτούμενου Εσόδου,
- β) τη μεθοδολογία υπολογισμού του ποσοστού τυχόν πρόσθετης απόδοσης (Premium WACC) στο πλαίσιο παροχής κινήτρων δυνάμει του Κανονισμού (ΕΕ) 347/2013,
- γ) τη διάρκεια της Ρυθμιστικής Περιόδου και
- δ) τον μηχανισμό πιθανής ανάκτησης μέρους του Απαιτούμενου Εσόδου της ΥΑΦΑ, μέσω διακριτής χρέωσης από την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου κατά τις διατάξεις του άρθρου 93 του νόμου, όπως ισχύει.

Επειδή, σύμφωνα με την αρχή της κοστοστρέφειας, το κόστος μιας υποδομής πρέπει να ανακτάται από όσους κάνουν χρήση αυτής, άλλως η ανάκτηση μέρους του απαιτούμενου εσόδου της ΥΑΦΑ, μέσω διακριτής χρέωσης από την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου κατά τις διατάξεις του άρθρου 93 του Νόμου (κοινωνικοποίηση), συνιστά κρατική ενίσχυση και δύναται να αιτιολογηθεί μόνο όταν ευθυγραμμίζεται με τις απαιτήσεις της ασφάλειας εφοδιασμού, σύμφωνα με το άρθρο 5 της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ, εφόσον η συμβολή της Εγκατάστασης Αποθήκευσης στη βελτίωση της

ασφάλειας του εφοδιασμού τεκμηριώνεται και από σχετική μελέτη κόστους-οφέλους. Το σχετικώς ανακτώμενο κόστος αντιστοιχίζεται προς το όφελος που αποκομίζουν οι Χρήστες και οι καταναλωτές Φυσικού Αερίου από τη λειτουργία της σχετικής υποδομής. Περαιτέρω δε, για τη συμβατότητα της κρατικής ενίσχυσης, πρέπει να πληρούνται τα κριτήρια των πρόσφατων Κατευθυντηρίων Γραμμών «για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του κλίματος, της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενέργειας» (C(2022) 481 final/27.1.2022).

Επειδή, για τη διενέργεια μελετών κόστους-οφέλους, ο ENTSOG έχει εκπονήσει σχετική μεθοδολογία (σχετικό 16) στο πλαίσιο του Κανονισμού 347/2013. Η μεθοδολογία στηρίζεται σε ενδελεχή πολύπτυχη (πολυκριτηριακή) ανάλυση προκειμένου να γίνει εκτίμηση για τα κόστη και τα ποσοτικοποιήσιμα (αποτιμήσιμα σε χρήμα, monetized) και μη (non-monetized) οφέλη μιας υποδομής. Η μεθοδολογία του ENTSOG λαμβάνει υπόψη οφέλη σε σχέση με:

- Εμπόριο (benefits of trade): η αποθήκευση αερίου στην υποδομή όταν το αέριο είναι φτηνό ώστε να αντικαταστήσει αέριο από ακριβότερες πηγές σε περιόδους υψηλής ζήτησης. Έτσι μειώνεται το κόστος του πόρου για το σύνολο της κοινωνίας αυξάνοντας το «κοινωνικό πλεόνασμα».
- Ασφάλεια εφοδιασμού (Security of supply): εξασφάλιση απαιτούμενης ευελιξίας και επάρκειας τροφοδοσίας με φυσικό αέριο σε περιόδους υψηλής ζήτησης, όπως για παράδειγμα λόγω καιρικών συνθηκών ή σε περιόδους κρίσης λόγω διακοπής ροής από κάποια είσοδο.
- Ανταγωνισμό (Competition): αν η υποδομή ενισχύει τον ανταγωνισμό.
- Βιωσιμότητα (Sustainability): αν η υποδομή συντελεί στη μείωση εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

Εάν τα οφέλη που προκύπτουν από την ανάλυση αθροίζουν σε ποσό μεγαλύτερο από το κόστος κατασκευής και λειτουργίας της υποδομής – καθ' όλη τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής της – τότε συνάγεται ότι η υποδομή πρέπει να υλοποιηθεί. Εάν, περαιτέρω, είτε η υλοποίησή της ενέχει περισσότερους από το συνηθισμένο κινδύνους είτε διαφαίνεται ότι δεν είναι οικονομικά/εμπορικά βιώσιμη, το Κράτος-Μέλος ή/και η Ρυθμιστική Αρχή δύνανται να αποφασίσουν μέτρα ενίσχυσής της, εφόσον προφανώς κρίνουν ως απολύτως αναγκαία και σκόπιμη την εν λόγω ενίσχυση.

Δ. Μελέτη Κόστους-Οφέλους ΤΑΙΠΕΔ για την ΥΑΦΑ Καβάλας

Επειδή, κατά τα ανωτέρω, η ΡΑΕ ζήτησε από το ΤΑΙΠΕΔ την εκπόνηση σχετικής μελέτης κόστους-οφέλους, προκειμένου να αποτιμηθεί η συμβολή της συγκεκριμένης Εγκατάστασης Αποθήκευσης στην ελληνική αγορά φυσικού αερίου και στην ασφάλεια εφοδιασμού.

Επειδή, από τη Μελέτη Κόστους-Οφέλους (Cost-Benefit Analysis) που εκπόνησε ο Σύμβουλος για λογαριασμό του ΤΑΙΠΕΔ (σχετικό 15, εφεξής η «Μελέτη») προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. Για την εκπόνηση της Μελέτης εφαρμόστηκε η μεθοδολογία του ENTSOG v.2 κατά τα ανωτέρω.
2. Στη Μελέτη ποσοτικοποιήθηκαν (αποτίμηση σε χρήμα) τα δύο πρώτα οφέλη, δηλαδή το όφελος από το εμπόριο και το όφελος ενεργειακής ασφάλειας (επάρκειας εφοδιασμού με φυσικό αέριο). Όπως επισημαίνεται, από το πρώτο επωφελούνται άμεσα συγκεκριμένες ομάδες, όπως ενδεικτικά προμηθευτές φυσικού αερίου ή ηλεκτροπαραγωγοί που, αναγνωρίζοντας τη λειτουργία της αποθήκης ως ένα μέσο / εργαλείο διαχείρισης του κινδύνου τιμών, δύνανται να αξιοποιήσουν την εποχική διαφορά της τιμής φυσικού αερίου (spreads), καθώς και ο Διαχειριστής της αποθήκης, ενώ από το δεύτερο η κοινωνία ως σύνολο (κοινωνικό όφελος), επειδή σε περίπτωση κρίσης ασφάλειας εφοδιασμού μειώνεται το ενδεχόμενο και η επίπτωση διακοπής της τροφοδοσίας τους με φυσικό αέριο. Δύναται να θεωρηθεί ότι το όφελος από το εμπόριο αποτυπώνεται στην πρόθεση των ενδιαφερόμενων μερών να χρησιμοποιήσουν την υποδομή και να πληρώσουν το αντίτιμο για τη χρήση αυτής, σε αντίθεση με το κοινωνικό όφελος που προκύπτει από τη διασφάλιση της τροφοδοσίας με φυσικό αέριο, το οποίο δεν αποτιμάται από την αγορά.
3. Τα αποτελέσματα προκύπτουν από τη σύγκριση της ελληνικής αγοράς φυσικού αερίου με και χωρίς την ύπαρξη της αποθήκης (counterfactual) υπό διάφορα σενάρια:
  - α. Υπό «κανονικές συνθήκες», σενάρια χαμηλής, κανονικής και υψηλής ζήτησης όπως προσδιορίζονται στη Μελέτη Ανάπτυξης του ΕΣΦΑ μέχρι το 2030, υποθέτοντας γραμμική μείωση ως το 2050 σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ, σχετικό 11).
  - β. Υπό συνθήκες «κρίσης»: χρησιμοποιήθηκαν 3 σενάρια: ένα με δριμυείς καιρικές συνθήκες, ένα με διακοπή τροφοδοσίας από το σημείο εισόδου με τη μεγαλύτερη δυναμικότητα (Αγία Τριάδα), όπως για παράδειγμα λόγω τεχνικού προβλήματος, καθώς και ένα σενάριο γεωπολιτικού κινδύνου κατά το οποίο θεωρείται ότι διακόπτεται η ροή φυσικού αερίου από τους αγωγούς που διέρχονται μέσω Τουρκίας ενώ ταυτόχρονα δεν υπάρχει δυνατότητα εκφόρτωσης φορτίου ΥΦΑ για διάστημα δύο εβδομάδων σε έντονες κλιματολογικές συνθήκες. Τα πρώτα δύο σενάρια βασίζονται στα κριτήρια κινδύνου που θεσπίζονται στον Κανονισμό 2017/1938 και συγκεκριμένα στον κανόνα εφοδιασμού (άρθρο 6), ενώ το τελευταίο σε εθνικές συνθήκες και στο σενάριο υπ' αρ. 18 της προσομοίωσης σε επίπεδο Ένωσης που η PAE αιτήθηκε να συμπεριληφθεί στα σενάρια κρίσης που μελετά ο ENTSOG, (South Gas Corridor: 18. Turkey disruption: – 2 months (offshore disruption) to be proposed under the name: «Disruption of all imports from Turkey to Greece», σχετικό 17). Πράγματι, οι αγωγοί που μεταφέρουν το φυσικό αέριο στη χώρα (στις εισόδους Σιδηροκάστρου, Κήπων και Νέας Μεσημβρίας)

διέρχονται πλέον όλοι από την Τουρκία, καθώς ο βασικός διάδρομος τροφοδότησης ρωσικού αερίου μέσω Ουκρανίας έχει πλέον αντικατασταθεί από τον διάδρομο μέσω Τουρκίας (Turkish Stream). Συνεπώς, το σενάριο γεωπολιτικής κρίσης ενέχει κρίσιμη σημασία για τη χώρα. Περαιτέρω η εναλλακτική όδευση ρωσικού αερίου προς την Ελλάδα, μέσω του διαβαλκανικού αγωγού Trans Balkan, προϋποθέτει την ύπαρξη συμφωνίας διαμετακόμισης αερίου μεταξύ Ρωσίας και Ουκρανίας, η οποία λήγει τέλος του 2024 ενώ προβλέπεται δυνατότητα ανανέωσης 10 ετών.

γ. Επίσης, εξετάστηκαν οι περιπτώσεις που: α) λειτουργούν στη χώρα οι υφιστάμενες υποδομές και αυτές που έχουν λάβει Τελική Επενδυτική Απόφαση (Final Investment Decision, FID), β) λειτουργούν και τα πιο «ώριμα» έργα, και γ) λειτουργούν και λιγότερο «ώριμα» έργα.

δ. Παράλληλα, εξετάστηκαν οι περιπτώσεις όπου στα επόμενα χρόνια το αέριο αγωγών είναι πιο φτηνό από το LNG και αντίστροφα.

ε. Όλα τα σενάρια εξετάστηκαν για δύο «μεγέθη» αποθήκης, σύμφωνα με υπάρχουσες μελέτες.

Επειδή, η κατασκευή της μεγαλύτερης αποθήκης προσφέρει σαφώς σημαντικότερα οφέλη σύμφωνα και με τη Μελέτη, η παρούσα απόφαση και το Πλαίσιο Κανονισμού Τιμολόγησης αφορά αποκλειστικά στην αποθήκη μεγαλύτερης χωρητικότητας με τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: Χωρητικότητα 1bcm, Δυναμικότητα Εισπίεσης (Injection rate) 80 GWh/d, Δυναμικότητα Απόληψης (Withdrawal rate) 103 GWh/d και Ετήσιος Ενεργός Διακινούμενος Όγκος (Working gas volume) 6.063 GWh.

Επειδή, από τον ανωτέρω συνδυασμό σεναρίων, επιλέχθηκε από τον Σύμβουλο ως κυρίαρχο αυτό της κανονικής ζήτησης φυσικού αερίου, με τις υφιστάμενες υποδομές και αυτές με FID και με το αέριο αγωγού να έχει μακροπρόθεσμα χαμηλότερη τιμή από το LNG.

Επειδή, σύμφωνα με τη Μελέτη:

- το κόστος της αποθήκης (CAPEX 305 εκατ. € και OPEX 4,6 εκατ. € ετησίως) σε παρούσα αξία (2020) σύμφωνα με το βασικό σενάριο ανέρχεται σε 321 εκ. € για ωφέλιμη διάρκεια ζωής της υποδομής (σύνολο παγίων) 30 ετών, και
- το συνολικό κοινωνικό όφελος της αποθήκης σε παρούσα αξία (2020) αποτιμήθηκε για το βασικό σενάριο όπως ορίστηκε ανωτέρω, καθώς και για ακραία σενάρια, χαμηλό (σενάριο χαμηλής ζήτησης με εν λειτουργία ακόμη και των μη ώριμων αυτή τη στιγμή σχεδιαζόμενων υποδομών) και υψηλό (υψηλή ζήτηση και μη ώριμες υποδομές, καθώς και περίπτωση γεωπολιτικού κινδύνου), ως εξής:

(εκατ. €)	Όφελος - Βασικό σενάριο	Όφελος - Χαμηλό σενάριο	Όφελος - Υψηλό σενάριο
Όφελος από το εμπόριο	208	113	225
Όφελος λόγω ασφάλειας εφοδιασμού (infrastructure disruption)	41	0	9
Όφελος λόγω ασφάλειας εφοδιασμού (supply route disruption)	87	0	568
Όφελος λόγω ασφάλειας εφοδιασμού - σύνολο	128	0	577
Residual value	21	21	21
Total	357	134	823

Πίνακας 1. Σύνοψη ποσοτικοποιημένων αποτελεσμάτων Μελέτης Κόστους Οφέλους

Ε. Αξιολόγηση αποτελεσμάτων Μελέτης

Επειδή, προκειμένου η ΡΑΕ να αξιολογήσει συνολικά την συνεισφορά της υποδομής, απέδωσε σε κάθε ένα εκ των τριών σεναρίων μια πιθανότητα εμφάνισης, και συγκεκριμένα 80% για το βασικό, 10% για το χαμηλό και 10%, για το υψηλό σενάριο.

Επειδή, βάσει της ανωτέρω σταθμισμένης πιθανότητας εμφάνισης των ανωτέρω σεναρίων, το συνολικό κοινωνικό όφελος από την υλοποίηση της υποδομής εκτιμάται σε 381 εκ. € με ωφέλιμη διάρκεια ζωής της υποδομής 30 ετών, όπως αποτυπώνεται στον ακόλουθο Πίνακα:

(εκατ. €)	Σταθμισμένο όφελος
Όφελος από το εμπόριο	200,2
Όφελος λόγω ασφάλειας εφοδιασμού (infrastructure disruption)	33,7
Όφελος λόγω ασφάλειας εφοδιασμού (supply route disruption)	126,4
Όφελος λόγω ασφάλειας εφοδιασμού - σύνολο	160,1
Residual value	21
Total	381,3

Πίνακας 2. Σταθμισμένο όφελος ΥΑΦΑ, όπως προκύπτει από τη Μελέτη Κόστους Οφέλους

Επειδή, σε σχέση με το κόστος της ΥΑΦΑ, με τα σχετικά 23 και 24, το ΤΑΙΠΕΔ ενημέρωσε τη ΡΑΕ και το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας για την επικαιροποίηση των μελετών κόστους για την ΥΑΦΑ Καβάλας από τους τεχνικούς του συμβούλους. Συγκεκριμένα:

- Εκτιμήθηκε ότι ο Διαχειριστής της αποθήκης δεν θα έχει πρόσβαση στις επίγειες (onshore) εγκαταστάσεις (περιοχή ΣΙΓΜΑ), οπότε θα χρειαστεί επιπλέον επένδυση σε νέα κτίρια και εξοπλισμό onshore εγκαταστάσεων. Αυτό αυξάνει το εκτιμώμενο κόστος της αποθήκης στα €293 εκατ. (μη περιλαμβανομένου του cushion gas).
- Περαιτέρω, κατόπιν επιθεώρησης των γεωτρήσεων SK-3B και SK-4, η οποία έλαβε χώρα από την Ελληνική Διαχειριστική Εταιρία Υδρογονανθράκων (ΕΔΕΥ) την 25/05/2021, οι εν λόγω γεωτρήσεις δεν κρίνονται κατάλληλες για μελλοντική χρήση

υπόγειας αποθήκευσης φυσικού αερίου λόγω της ηλικίας τους και της εκτιμώμενης διάβρωσης του κελύφους και, με βάση τα διαθέσιμα δεδομένα, ως μοναδική μακροπρόθεσμη ενδεδειγμένη λύση θεωρείται η οριστική σφράγιση και εγκατάλειψη των γεωτρήσεων αυτών πριν την έναρξη λειτουργίας της ΥΑΦΑ. Δεδομένης της ανάγκης για την οριστική σφράγιση των γεωτρήσεων SK-3B και SK-4, και τη διάνοιξη (drilling) πέντε (5) νέων γεωτρήσεων, το εκτιμώμενο κόστος εγκατάστασης της ΥΑΦΑ αναπροσαρμόζεται στα 314 εκατ. € (μη συμπεριλαμβανομένου του κόστους του cushion gas).

Επειδή, δέον, ωστόσο, όπως σημειωθούν επικουρικά τα ακόλουθα:

- i. Η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (πλην αυτών που δεν χρησιμοποιούν φυσικό αέριο), η οποία δεν διαθέτει εγκατάσταση αποθήκευσης. Διαθέτει, ωστόσο, σταθμό αεριοποίησης και προσωρινής αποθήκευσης υγροποιημένου φυσικού αερίου που δεν διαθέτουν άλλες χώρες, τόσο προφανώς οι περίκλειστες όσο και κάποιες που έχουν πρόσβαση σε θάλασσα. Πρόσφατα δε, ελήφθη Τελική Επενδυτική Απόφαση (Final Investment Decision) για την υλοποίηση του πλωτού τερματικού σταθμού ΥΦΑ (FSRU) στην Αλεξανδρούπολη της εταιρείας GASTRADE⁴. Επίσης πρόσφατα, ολοκληρώθηκε η πρώτη φάση - μη δεσμευτική - του Market Test για την εκδήλωση ενδιαφέροντος δέσμευσης δυναμικότητας στον πλωτό τερματικό σταθμό ΥΦΑ (FSRU) στους Αγίους Θεοδώρους Κορινθίας της εταιρείας DIORYGA GAS⁵. Τέλος, η ΡΑΕ πρόσφατα χορήγησε Άδεια ΑΣΦΑ στην εταιρεία MEDITERRANEAN GAS A.E. για την κατασκευή ενός τρίτου FSRU στο λιμάνι του Βόλου.
- ii. Από την προκαταρκτική μελέτη «HIGH LEVEL TECHNICAL ASSESSMENT OF H₂ & CO₂» που υπέβαλε το ΤΑΙΠΕΔ (σχετικό 22) προκύπτει ότι:
  - Η χωρητικότητα της εγκατάστασης για αποθήκευση CO₂ είναι περιορισμένη. Θα μπορούσε να αξιοποιηθεί σε συνδυασμό με την υπόλοιπη υποδομή της περιοχής του Πρίνου.
  - Παραμένει αβέβαιη η δυνατότητα της εγκατάστασης στο μέλλον για την αποθήκευση υδρογόνου. Συγκεκριμένα, σημειώνεται ότι: α) δεδομένου ότι πρόκειται για αποθήκη φυσικού αερίου, είναι αναπόφευκτη η απόληψη μίγματος φυσικού αερίου-βιομεθανίου-υδρογόνου και β) υπάρχουν σχετικές μελέτες (βλ. ενδεικτικά σχετικό 10) που επισημαίνουν την ακαταλληλότητα υπογείων εξαντλημένων κοιτασμάτων φυσικού αερίου για την αποθήκευση υδρογόνου, λόγω της πορώδους υφής τους σε συνδυασμό με το πολύ μικρό μέγεθος του μορίου του υδρογόνου.

---

⁴ [http://www.gastrade.gr/en/the-company/news-press-releases/gastrade_fid_asfa_alexandroupolis_\(en\).aspx](http://www.gastrade.gr/en/the-company/news-press-releases/gastrade_fid_asfa_alexandroupolis_(en).aspx)

⁵ <https://dioriga.gr/the-first-phase-of-the-market-test-for-dioriga-gas-was-successfully-completed/>

- iii. Παρότι είναι δυσχερής η ποσοτικοποίησή τους, ο Σύμβουλος στην Μελέτη του ΤΑΙΠΕΔ επισημαίνει περαιτέρω οφέλη της υποδομής:
- Η υλοποίηση της επένδυσης δύναται να έχει θετικά αποτελέσματα ως προς την ενίσχυση του ανταγωνισμού (market competition) σε διάφορους τομείς της αγοράς φυσικού αερίου. Μάλιστα, σύμφωνα με τη Μελέτη (σχετικό 15), επιτυγχάνεται μείωση του δείκτη συγκέντρωσης της εν λόγω αγοράς Herfindahl–Hirschman index (HHI) και ενίσχυση της αγοράς ευελιξίας (short-term flexibility), με αποτελέσματα στον κατάντη ανταγωνισμό.
  - Η αυξανόμενη διείσδυση του μεριδίου των ΑΠΕ στο μίγμα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, σύμφωνα με τους εθνικούς στόχους ΕΣΕΚ δημιουργεί απαιτήσεις σε ευέλικτες μονάδες παραγωγής -μεταξύ των οποίων και οι μονάδες παραγωγής με καύσιμο φυσικό αέριο- καθώς και συστήματα αποθήκευσης ενέργειας. Η ασφάλεια ενεργειακού εφοδιασμού ενισχύεται με την ύπαρξη ευέλικτων υποδομών αποθήκευσης φυσικού αερίου.
  - Αν και η ύπαρξη της αποθήκης δεν είναι αναγκαία συνθήκη για τη δημιουργία ενός gas hub της περιοχής, ωστόσο μπορεί να βοηθήσει στην ταχύτερη ανάπτυξή του με τα συνεπαγόμενα οφέλη.
  - Η ΥΑΦΑ έχει οφέλη ως προς τη βιωσιμότητα (sustainability) με τους ακόλουθους τρόπους:
    - Σε περιπτώσεις κρίσης φυσικού αερίου υποκαθιστά το εναλλακτικό - ρυπογόνο-καύσιμο εκτάκτου ανάγκης (diesel) με αποθηκευμένο φυσικό αέριο.
    - Όταν η ΥΑΦΑ συμπληρώνει τη λειτουργία του συστήματος σε μία περίοδο που το φυσικό αέριο λειτουργεί ως μεταβατικό καύσιμο σε μια χαμηλών εκπομπών ενεργειακή μετάβαση.

Επειδή, σύμφωνα με την υποβληθείσα Μελέτη και τα ανωτέρω, το συνολικό κοινωνικό όφελος από τη λειτουργία της ΥΑΦΑ υπερβαίνει το κόστος της, και ως εκ τούτου ευλόγως συνάγεται το ωφέλιμο της κατασκευής του έργου.

Επειδή, όπως αναφέρει ο Σύμβουλος (σχετικό 15, ενότητα 6.1): «*However, the CBA results also show that while it may be economically beneficial from a societal point of view to invest in the facility, a significant part of the benefits will not be valued by individual market participants, making the private investment case negative. This implies some form of intervention would be required to support the investment in the UGS*». Δηλαδή, παρόλο που η υλοποίηση της επένδυσης κρίνεται οικονομικά συμφέρουσα για το κοινωνικό σύνολο, ένα σημαντικό μέρος του οφέλους δεν δύναται να αποτιμηθεί από το σύνολο των συμμετεχόντων της αγοράς, καθιστώντας έτσι την υλοποίηση της υποδομής για έναν ιδιώτη επενδυτή μη οικονομικά βιώσιμη.

Επειδή, πράγματι, το επιπρόσθετο όφελος ασφάλειας εφοδιασμού που θα αποκομίσει η κοινωνία ως σύνολο, δεν αποτιμάται πλήρως από την αγορά. Συγκεκριμένα η ασφάλεια εφοδιασμού έχει τα χαρακτηριστικά του δημόσιου αγαθού (public good) και ως εκ τούτου δεν αποτιμάται οικονομικά η αξία της στην αγορά φυσικού αερίου ούτε στη συνδεόμενη με αυτήν αγορά ηλεκτρισμού. Ειδικότερα, από τη σκοπιά του τελικού καταναλωτή, ήτοι του Πελάτη, η συμβολή της Αποθήκης στη διασφάλιση της αξιόπιστης παροχής φυσικού αερίου και -λαμβάνοντας υπόψη την ευρεία χρήση του στην ηλεκτροπαραγωγή- της αδιάλειπτης παροχής ενέργειας δεν γίνεται εκ των προτέρων αντιληπτή. Η ενσωμάτωση της υπηρεσίας της αξιόπιστης παροχής στο προϊόν του φυσικού αερίου τείνει να υποβαθμίζεται. Ως εκ τούτου, αν και συμφυής με το προϊόν, η αξία της υπηρεσίας δεν αποτιμάται ούτε μετακυλιέται υπό τους ίδιους όρους.

Επειδή, κατά τα ανωτέρω, είναι προς όφελος του καταναλωτή ενέργειας να κατασκευαστεί το εν λόγω έργο, καθώς η επένδυση προσφέρει ευελιξία στην αγορά, δυνατότητα βραχυπρόθεσμων συναλλαγών και εφεδρικό εφοδιασμό σε περιπτώσεις διαταραχής. Ωστόσο, η υλοποίηση της συγκεκριμένης επένδυσης εμφανίζει ειδικό βαθμό επιχειρηματικής επικινδυνότητας, τόσο κατά την κατασκευαστική φάση όσο και κατά τη λειτουργία της, καθότι η καταβολή από τους Χρήστες της των τελών πρόσβασης δεν επαρκεί για την ανάκτηση του σχετικού κόστους.

Επειδή, η βασικότερη αρμοδιότητα της Αρχής είναι η **προστασία του καταναλωτή**, ιδίως υπό την έννοια του άρθρου 5 της Οδηγίας περί ασφάλειας εφοδιασμού, αλλά και υπό την έννοια της μη επιβάρυνσής του με μη απαραίτητες χρεώσεις.

Επειδή, συνεπώς, η ΡΑΕ δύναται να λάβει μέτρα για την κάλυψη του μέρους του κόστους της υποδομής που εκτιμά ότι θα επιστρέψει στον καταναλωτή ως όφελος. Τυχόν υπολειπόμενο χρηματοδοτικό κενό (financial gap) δύναται να καλυφθεί από την Πολιτεία, η οποία δύναται να αξιολογήσει το κοινωνικό όφελος (social welfare) εν γένει. Σε κάθε περίπτωση, το χρηματοδοτικό κενό δύναται να καλυφθεί από **επιχορηγήσεις** που δύναται και **οφείλει να επιδιώξει ο επενδυτής** και διαχειριστής της ΥΑΦΑ. Ειδικότερα, δεδομένου ότι η ΥΑΦΑ έχει συμπεριληφθεί στην 5^η λίστα Έργων Κοινού Ενδιαφέροντος (Projects of Common Interest-PCIs)⁶, δύναται να λάβει χρηματοδότηση από το Connecting Europe Facility (CEF). Περαιτέρω, δέον όπως επιδιωχθεί οποιασδήποτε άλλης μορφής επιχορήγηση που θα απομειώσει το Απαιτούμενο Έσοδο της ΥΑΦΑ και συνεπώς τα τιμολόγια χρήσης. Είναι προφανές ότι η δυνατότητα χρήσης της ΥΑΦΑ για αποθήκευση ανανεώσιμων αερίων ή/και υδρογόνου αποτελεί κρίσιμη παράμετρο στην διασφάλιση επιδοτήσεων.

Επειδή, όπως προαναφέρθηκε, επί τοις αρχής, από το «όφελος από το εμπόριο», όπως αποτυπώνεται στη Μελέτη, επωφελούνται άμεσα συγκεκριμένες ομάδες, ενδεικτικά και ιδίως προμηθευτές φυσικού αερίου ή ηλεκτροπαραγωγοί που, αναγνωρίζοντας τη λειτουργία της αποθήκης ως ένα μέσο διαχείρισης του κινδύνου τιμών, δύναται να

⁶ https://ec.europa.eu/energy/sites/default/files/fifth_pci_list_19_november_2021_annex.pdf

αξιοποιήσουν την εποχική διαφορά της τιμής φυσικού αερίου (spreads), καθώς και ο ίδιος ο διαχειριστής της αποθήκης. Αυτό το όφελος, στο μεγαλύτερό του ποσοστό, δεν μετακυλίεται στον τελικό καταναλωτή.

Επειδή, σύμφωνα με τη Μελέτη, ειδικότερα, το έσοδο της ΥΑΦΑ, το οποίο αντικατοπτρίζει το σταθμισμένο όφελος της αποθήκης, εκ της συμβολής της στην ασφάλεια εφοδιασμού, και το οποίο η Αρχή δύναται να «εγγυηθεί» στον κύριο και Διαχειριστή της ΥΑΦΑ, εκτιμάται σε 160 εκατ. € (παρούσα αξία 2020) καθ' όλη τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής της αποθήκης, ήτοι ποσοστό της τάξης του 50% του κόστους της ΥΑΦΑ.

ΣΤ. Επί της ανάκτησης του «εγγυημένου» εσόδου της ΥΑΦΑ

Επειδή, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα ανωτέρω, κρίνεται σκόπιμη η θεώρηση της υποδομής της ΥΑΦΑ ως εάν αυτή να αποτελείτο από δύο διακριτά τμήματα, με διακριτή παρακολούθηση των μεγεθών που διαμορφώνουν το μέρος του εσόδου που ανακτάται από την εσωτερική αγορά, στη βάση της ανταπόδοσης του οφέλους ως προς την ασφάλεια εφοδιασμού, σε σχέση με το αντίστοιχο ποσό εσόδου που ανακτάται από τη χρήση της υποδομής (τιμολόγιο χρήσης). Η διαφοροποίηση έγκειται στον προσδιορισμό της απόδοσης επί των απασχολούμενων κεφαλαίων (ΡΠΒ) κάθε μέρους. Συγκεκριμένα, η ΡΑΕ εγκρίνει στην έναρξη κάθε Ρυθμιστικής Περιόδου (ex-ante):

- **Τέλος Αποθήκευσης Φυσικού Αερίου (ΤΑΦΑ)**, για το μέρος του εσόδου που είναι εγγυημένο προς ανάκτηση από την εσωτερική αγορά, λαμβάνοντας υπόψιν τυχόν πρόσθετη απόδοση επί της ΡΠΒ λόγω σημαντικού οφέλους της ΥΑΦΑ για το κοινωνικό σύνολο βάσει αναγνωρισμένης ενωσιακής μεθοδολογίας (αντιπρβλ. Απόφαση ΡΑΕ 590/2021, σχετικό 18, αναφορικά με τα κριτήρια του Έργου Μείζονος Σημασίας).
- **Τιμολόγιο Χρήσης της ΥΑΦΑ**, για το μέρος που ανακτάται αποκλειστικά από τη χρήση της υποδομής και το οποίο προσδιορίζεται λαμβάνοντας επιπλέον υπόψη:
  - α) το εύλογο ποσοστό απόδοσης επί της ΡΠΒ που εγκρίνει η ΡΑΕ και β) ένα επιπρόσθετο ποσοστό απόδοσης επί της ΡΠΒ, με εύρος που ο Διαχειριστής της ΥΑΦΑ δύναται διαφανώς να προσαρμόζει κατά τη διάρκεια της Ρυθμιστικής Περιόδου, ώστε να διαθέτει την απαιτούμενη ευελιξία για να βελτιστοποιεί τη χρήση και την κερδοφορία της ΥΑΦΑ. Το εύρος τιμολογίων χρήσης, όπως θα προκύπτει βάσει των ανωτέρω, καθώς και οι κανόνες διαφανούς ενημέρωσης των χρηστών και δημοσιοποίησης των αναγκαίων στοιχείων και τιμολογίων, εγκρίνονται βάσει εισήγησης του Διαχειριστή της ΥΑΦΑ πριν την έναρξης της Ρυθμιστικής Περιόδου. Ο Διαχειριστής δύναται να εισηγηθεί μέγιστη πρόσθετη απόδοση στη βάση των ακόλουθων:
    - α) τον κίνδυνο ενός έργου, του οποίου το κόστος δεν είναι στο σύνολό του εγγυημένο προς ανάκτηση (πρόσθετη απόδοση έως 2%).

β) το πρόσθετο ασφάλιστρο κινδύνου για νέες υποδομές φυσικού αερίου (πρόσθετη απόδοση έως 2%), ως κίνητρο στη βάση του άρθρου 13 παρ. 1 του Κανονισμού 347/2013 (σχετικό 4), λόγω του υψηλότερου κινδύνου του έργου σε ό,τι αφορά την υλοποίηση και κατασκευή.

Επειδή, αναφορικά με την ανάκτηση του ΤΑΦΑ από την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου, σημειώνονται τα ακόλουθα: βάσει των πλέον πρόσφατων εκτιμήσεων που υπέβαλε το ΤΑΙΠΕΔ (σχετικό 24) και βάσει των υποθέσεων εργασίας που χρησιμοποίησε το Ταμείο, το ετήσιο απαιτούμενο έσοδο για την ΥΑΦΑ θα ανέλθει στα 38 εκατ. € κατά τον πρώτο χρόνο λειτουργίας της, βαίνοντας σταδιακά μειούμενο (λόγω των αποσβέσεων, υποθέτοντας ότι δεν υπάρχουν συμπληρωματικές επενδύσεις). Συνεπώς, η επιβάρυνση των καταναλωτών φυσικού αερίου λόγω της κοινωνικοποίησης (ΤΑΦΑ) θα ανέλθει κατά μέγιστο σε 19 εκατ. € κατά το πρώτο έτος λειτουργίας, βαίνοντας μειούμενη στη συνέχεια. Εάν η επιβάρυνση επιμεριστεί στο σύνολο της εγχώριας εκτιμώμενης κατανάλωσης φυσικού αερίου (πλην των χρηστών που πιθανά εξαιρεθούν από την επιβολή Τέλους Αποθήκευσης Φυσικού Αερίου, λόγω συνεισφοράς τους στην ασφάλεια εφοδιασμού) των 60 TWh, προκύπτει αρχική επιβάρυνση της τάξης των 0,32 €/MWh⁷ φυσικού αερίου, η οποία κρίνεται ως αποδεκτή επιβάρυνση για τη διασφάλιση του εφοδιασμού της χώρας με φυσικό αέριο.

Επειδή, ωστόσο, ο ανωτέρω τρόπος ανάκτησης του μέρους του απαιτούμενου εσόδου που αφορά στην ασφάλεια εφοδιασμού δεν εξασφαλίζει την ύπαρξη αποθεμάτων φυσικού αερίου εντός της αποθήκης σε περίπτωση κρίσης. Εάν, επί παραδείγματι, περίπτωση εθνικής κρίσης με διακοπή ροών αγωγών τύχει να ακολουθήσει μια περίοδο υψηλών τιμών φυσικού αερίου κατά την οποία οι προμηθευτές θα έχουν ευλόγως καταναλώσει το αποθηκευμένο αέριό τους (άλλως ακυρώνεται το «όφελος από το εμπόριο»), είναι πιθανό να μην υπάρχει στην ΥΑΦΑ επαρκές εναπομείναν αέριο για την κάλυψη των ελάχιστων ποσοτήτων για την ασφάλεια του εφοδιασμού της χώρας.

Επειδή, για τον ως άνω λόγο, η Αρχή θα εξετάσει, εναλλακτικά της θέσπισης Τέλους Αποθήκευσης Φυσικού Αερίου, τη θέσπιση υποχρέωσης διατήρησης αποθεμάτων φυσικού αερίου στην ΥΑΦΑ, με τρόπο ώστε α) να καλύπτεται το μέρος του απαιτούμενου εσόδου του διαχειριστή της ΥΑΦΑ που είναι εγγυημένο προς ανάκτηση, και β) να διασφαλίζεται η ύπαρξη ικανών ποσοτήτων φυσικού αερίου εντός της ΥΑΦΑ για τις ανάγκες ασφάλειας εφοδιασμού.

Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 6 του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938 (σχετικό 7) «1. Η αρμόδια αρχή ζητεί από τις επιχειρήσεις φυσικού αερίου που έχει καθορίσει, να λάβουν μέτρα για να εξασφαλίσουν τον εφοδιασμό με φυσικό αέριο στους προστατευόμενους πελάτες του κράτους μέλους σε κάθε μια από τις ακόλουθες περιπτώσεις: α) ακραίες θερμοκρασίες επί χρονικό διάστημα επτά ημερών ακραίων τιμών, οι οποίες

---

⁷ Η επιβάρυνση αναμένεται να είναι λίγο υψηλότερη, καθώς το μοντέλο του ΤΑΙΠΕΔ έχει υποθέσει 30 έτη λειτουργίας της ΥΑΦΑ.

σημειώνονται με στατιστική πιθανότητα μίας φοράς μέσα σε 20 έτη, β) χρονικά διαστήματα 30 ημερών εξαιρετικά υψηλής ζήτησης φυσικού αερίου, η οποία σημειώνεται με στατιστική πιθανότητα μιας φοράς μέσα σε 20 έτη, γ) για περίοδο 30 ημερών σε περίπτωση διαταραχής της μεγαλύτερης υποδομής φυσικού αερίου υπό μέσες χειμερινές συνθήκες. [...] 3. Μετά τη λήξη των περιόδων που ορίζονται από την αρμόδια αρχή σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2, ή υπό συνθήκες σοβαρότερες από εκείνες που ορίζονται στην παράγραφο 1, η αρμόδια αρχή και οι επιχειρήσεις φυσικού αερίου προσπαθούν να διατηρήσουν για το μέγιστο δυνατό χρονικό διάστημα την παροχή φυσικού αερίου, ιδίως στους προστατευόμενους πελάτες.»

Επειδή, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 48 παρ. 1α του Νόμου «Οι Προμηθευτές Φυσικού Αερίου που ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 81 του νόμου υποχρεούνται να καλύπτουν τον Κανόνα Εφοδιασμού του άρθρου 8 του Κανονισμού 994/2010, για τη διασφάλιση της αδιάλειπτης παροχής Φυσικού Αερίου στους Προστατευόμενους Καταναλωτές που εξυπηρετούν είτε άμεσα είτε έμμεσα. Η διαδικασία και οι λεπτομέρειες εφαρμογής του Κανόνα Εφοδιασμού καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.». Οι δε κατηγορίες Προστατευόμενων Καταναλωτών προσδιορίστηκαν στην υπ' αριθ. Δ1/Β/10233/2014 (ΦΕΚ Β' 1684/24.06.2014) απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Επειδή, έως τώρα στην Ελλάδα, ελλείπει αποθήκης φυσικού αερίου, ο Κανόνας για τον Εφοδιασμό ικανοποιείται μέσω των μέτρων που προβλέπονται στο Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης (απόφαση ΡΑΕ υπ' αριθ. 567/2019, ΦΕΚ Β' 2501/25.06.2019), τα οποία αφορούν ωστόσο μόνο τη διαχείριση της ζήτησης, σε συνδυασμό με την ασφάλεια τροφοδοσίας που παρέχουν οι μακροχρόνιες συμβάσεις εισαγωγής ΦΑ. Ενώ η επιβολή υποχρέωσης σύμβασης μακροχρόνιου συμβολαίου για την τήρηση του Κανόνα Εφοδιασμού θα δημιουργούσε εμπόδια σε μικρότερες εταιρείες που θα επιθυμούσαν να δραστηριοποιηθούν στην Προμήθεια Προστατευόμενων Καταναλωτών, η αδυναμία ικανοποίησης του κριτηρίου Εφοδιασμού μέσω τήρησης αποθεμάτων, λόγω έλλειψης μόνιμου αποθηκευτικού χώρου, οδηγεί σε μια εκ του ασφαλούς αποφυγή ευθύνης εκ μέρους των μικρότερων Προμηθευτών.

Επειδή, η ΡΑΕ έχει εκτιμήσει την μέση ετήσια ζήτηση τυπικού χειμώνα των Προστατευόμενων Καταναλωτών σε 95 εκατ. Nm³, με πρόβλεψη έως και 115 εκατ. Nm³. Σε περίπτωση υλοποίησης του έργου της ΥΑΦΑ, προκρίνει ως εύλογη την επιβολή υποχρέωσης στους Προμηθευτές που προμηθεύουν άμεσα ή έμμεσα Προστατευόμενους Καταναλωτές για την διατήρηση αποθέματος εκεί στο επίπεδο των 90-95 εκατ. Nm³.

Επειδή, περαιτέρω, η απόσυρση των λιγνιτικών μονάδων σύμφωνα με το ΕΣΕΚ και η, εν μέρει, αντικατάστασή τους από μονάδες φυσικού αερίου αυξάνει την εξάρτηση της Ελλάδας από ένα εισαγόμενο καύσιμο και επομένως την αύξηση της έκθεσής της σε ενδεχόμενους κινδύνους. Για το λόγο αυτό, στις άδειες των ηλεκτροπαραγωγών με

καύσιμο φυσικό αέριο έχουν εισαχθεί ειδικοί όροι για την εξασφάλιση της αδιάλειπτης λειτουργίας των μονάδων σε πλήρες φορτίο για ελάχιστο διάστημα 5 ημερών. Εξαιρώντας τις μονάδες που έχουν επιλέξει την εκπλήρωση του ειδικού όρου με διατήρηση αποθέματος εναλλακτικού καυσίμου (πετρελαίου) στις εγκαταστάσεις τους, η τήρηση αυτή του όρου οδηγεί σε απαίτηση αποθήκευσης περίπου 65 εκατ. Nm³ φυσικού αερίου για 7 μονάδες ηλεκτροπαραγωγής, το οποίο αναμένεται στα επόμενα χρόνια να αυξηθεί σταδιακά σε περίπου 77-85 εκατ. Nm³.

Επειδή, βάσει των ανωτέρω, η ασφάλεια εφοδιασμού της χώρας διασφαλίζεται με την διατήρηση αποθεμάτων της τάξης των 167-180 εκατ. Nm³, το οποίο **αντιστοιχεί επίσης σε περίπου 50% του Ετήσιου Διακινούμενου Όγκου της ΥΑΦΑ και δύναται, συνεπώς, να εξασφαλίσει στο Διαχειριστή της ΥΑΦΑ έως το 50% του Απαιτούμενου Εσόδου του.**

Επειδή, είναι δυνατός συνδυασμός των ανωτέρω δύο εναλλακτικών, υπό την προϋπόθεση ότι – με μέριμνα της ΡΑΕ – δεν θα επιβαρυνθούν οι ίδιοι καταναλωτές εις διπλούν για την ίδια υπηρεσία (ασφάλεια εφοδιασμού).

Επειδή, σε κάθε περίπτωση, το μεγαλύτερο όφελος που προέκυψε από τη Μελέτη Κόστους-Οφέλους αφορά στο σενάριο γεωπολιτικής αστάθειας. Υπό την παραδοχή αυτή, η αποθήκη δύναται να χρησιμοποιηθεί επιπλέον και για τη διατήρηση **στρατηγικού αποθέματος της χώρας** και, συναφώς, δύναται να επιβληθεί στον διαχειριστή της η υποχρέωση α) δέσμευσης πλήρωσης μέρους της χωρητικότητάς της για τον σκοπό αυτό και/ή β) μέριμνας για την προμήθεια και διατήρηση του κατάλληλου αποθέματος προς όφελος της ασφάλειας εφοδιασμού, της αγοράς φυσικού αερίου και των πελατών φυσικού αερίου.

Επειδή, η τήρηση (στρατηγικού) αποθέματος δύναται να νοείται ως έσχατο και πρόσθετο μέτρο προφύλαξης σε περίπτωση εκδήλωσης ενεργειακής κρίσης στη χώρα. Αναλυτικότερα, λαμβάνοντας υπόψη ότι η ηλεκτροπαραγωγή στην Ελλάδα είναι ιδιαίτερος εξαρτημένη από τη διαθεσιμότητα φυσικού αερίου⁸, ευλόγως συνάγεται ότι η λειτουργία της ΥΑΦΑ θα είναι επωφελής όχι μόνο για την αγορά φυσικού αερίου αλλά και για όλο το φάσμα της οικονομικής και κοινωνικής ζωής, δύναται να θεωρηθεί ότι ο σχεδιασμός της υπόγειας αποθήκης και ο προσδιορισμός του θεωρούμενου ως ελάχιστου αναγκαίου αποθέματος συμβάλλουν αποφασιστικά στην επαύξηση της ασφάλειας εφοδιασμού της χώρας, με συνέπεια η σχετικώς προσδοκώμενη ωφέλεια να διαχέεται στο σύνολο της κοινωνίας και της εθνικής οικονομίας.

Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, στη βάση του κοινωνικού οφέλους που συνδέεται με την εν λόγω υποδομή και έγκειται στη διασφάλιση διαθέσιμης και αξιόπιστης παροχής φυσικού αερίου, δύναται να θεωρηθεί ότι η υπόγεια αποθήκη εξυπηρετεί υπέρτερο σκοπό δημοσίου συμφέροντος και ότι, κατ' επέκταση, η οντότητα που τη διαχειρίζεται επιτελεί «δημόσια / καθολική υπηρεσία». Συνεπώς, εν προκειμένω, λαμβάνοντας υπόψη

---

⁸ Κατά τον Ιούλιο 2021, οι μονάδες φυσικού αερίου παρήγαγαν 2407 GWh καλύπτοντας το 43% της συνολικής παραγωγής (στοιχεία ΑΔΜΗΕ).

τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του έργου, τις ειδικές συνθήκες της χώρας αλλά και τον εν γένει γεωστρατηγικό κίνδυνο, εναπόκειται στις αρμόδιες αρχές (Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθώς και Υπουργείο Οικονομικών ή/και Υπουργείο Εθνικής Άμυνας) να εκτιμήσουν -κατά διακριτική ευχέρεια- την αναγκαιότητα της ύπαρξης της υπόγειας αποθήκης για την ασφάλεια εφοδιασμού της χώρας και να αξιολογήσουν τη σκοπιμότητα αντιστάθμισης μέρους του κόστους της, προκειμένου να υλοποιηθεί αυτή η επένδυση και να εκπληρώσει την αποστολή της. Ως εκ τούτου, οι ως άνω αρμόδιες αρχές έχουν αποφασιστική αρμοδιότητα ως προς την αναγνώριση της παροχής -μέσω της ΥΑΦΑ- Υπηρεσίας Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ). Επομένως, εφόσον κριθεί ότι η κατασκευή και η λειτουργία της υπόγειας αποθήκης παράγει (και) αποτελέσματα προς το γενικό δημόσιο όφελος, τα οποία δεν θα μπορούσαν να παραχθούν από την αγορά ή υπό όρους αγοράς, οι αρμόδιες αρχές δύνανται να αναθέσουν τη σχετική υπηρεσία, αναλαμβάνοντας και την ευθύνη αντιστάθμισης του κόστους της που συνδέεται ευθέως και άρρηκτα με το προκύπτον δημόσιο όφελος. Στο πλαίσιο αυτό, η κρατική παρέμβαση δύναται να εκδηλώνεται με τη χορήγηση κρατικής ενίσχυσης, είτε επενδυτικού είτε λειτουργικού χαρακτήρα, είτε με εφάπαξ καταβολή είτε σταδιακή, είτε άμεσα εκ του κρατικού προϋπολογισμού είτε έμμεσα μέσω των τιμολογίων των πελατών ΦΑ. Επιπροσθέτως, κατά το ενωσιακό πλαίσιο για τις ΥΓΟΣ (άρθρο 106 ΣΛΕΕ και Απόφαση 2012/21/ΕΕ της Επιτροπής «για την εφαρμογή του άρθρου 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας που χορηγούνται σε ορισμένες επιχειρήσεις επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος»), η σχετική κρατική ενίσχυση οφείλει να κοινοποιηθεί και να εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή πριν τη χορήγησή της στον δικαιούχο.

Ως εκ τούτου, κατόπιν της προκαταρκτικής ανάλυσης της ΡΑΕ και αναλόγως της στάθμισης των αρμόδιων αρχών της Πολιτείας για τη σκοπιμότητα της σύστασης ΥΓΟΣ, η σχετική επένδυση δύναται να προσλάβει χαρακτηριστικά υπηρεσίας «κοινής ωφέλειας». Ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη την αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και την υποχρέωση *standstill* των κρατών μελών πριν τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων, οι όροι αντιστάθμισης της παρεχόμενης δημόσιας υπηρεσίας, ήτοι η αποζημίωση του επενδυτή-διαχειριστή της αποθήκης για το κόστος που αντιστοιχεί με το προσποριζόμενο στην κοινωνία όφελος, οριστικοποιούνται με την ολοκλήρωση της διαδικασίας της κοινοποίησης.

Επειδή, ωστόσο, σε περίπτωση κατά την οποία βάσει του επιχειρηματικού σχεδίου/επενδυτικού πλάνου του επενδυτή καταδειχθεί η δυνατότητα χρήσης της ΥΑΦΑ για αποθήκευση υδρογόνου, θεωρείται σκόπιμη η διερεύνηση της υποστήριξης του συμβιβάσιμου της κρατικής ενίσχυσης (κοινωνικοποίηση) στη βάση του άρθρου 107 παρ. 3 ΣΛΕΕ, εφόσον η δραστηριότητα δύναται να ενταχθεί στο πεδίο εφαρμογής των

επικείμενων Κατευθυντήριων Γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς περιβάλλοντος και ενέργειας (2022).

Z. Συμπληρωματικές Μελέτες ΔΕΣΦΑ σχετιζόμενες με την ΥΑΦΑ Καβάλας

Επειδή, η Μελέτη Κόστους Οφέλους που διενεργήθηκε για λογαριασμό του ΤΑΙΠΕΔ υποθέτει διαθέσιμη δυναμικότητα στο ΕΣΜΦΑ για την αδιάλειπτη και απρόσκοπτη μεταφορά φυσικού αερίου από και προς (απόληψη και εισπίεση) την ΥΑΦΑ οποιαδήποτε χρονική στιγμή.

Επειδή, ωστόσο, η ΡΑΕ, μέσω της παρακολούθησης των Προγραμμάτων Ανάπτυξης, των Μελετών Ανάπτυξης και των αιτημάτων για Όρους Σύνδεσης στο ΕΣΦΑ, είναι ενήμερη για το ότι η διαθέσιμη αδιάλειπτη δυναμικότητα του ΕΣΜΦΑ είναι ιδιαίτερα περιορισμένη, γεγονός που θα μπορούσε να επηρεάσει την εμπορική λειτουργία της ΥΑΦΑ. Προς επιβεβαίωση, η ΡΑΕ ζήτησε από τον Διαχειριστή του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου ΔΕΣΦΑ Α.Ε. ήδη από τον Σεπτέμβριο 2020 (σχετικό 13): α) υδραυλική προσομοίωση του ΕΣΜΦΑ ενόψει των νέων υποδομών ΑΣΦΑ που έχουν λάβει σχετική άδεια και είναι πιθανό να λειτουργήσουν εντός των προσεχών ετών, και συγκεκριμένα του Πλωτού Τερματικού Σταθμού στην Αλεξανδρούπολη της εταιρείας Gastrade, του Πλωτού Τερματικού Σταθμού στους Αγίους Θεοδώρους Κορινθίας της εταιρείας ΔΙΩΡΥΓΑ GAS και της ΥΑΦΑ Νοτίου Καβάλας, οι χρήστες των οποίων πρέπει – εφόσον οι υποδομές υλοποιηθούν - να διακινούν φυσικό αέριο μέσω του ΕΣΜΦΑ, καθώς και β) Μελέτη Κόστους-Οφέλους προκειμένου να διαπιστωθεί η οικονομικότητα της επαύξησης του Συστήματος.

Επειδή, οι σχετικές υδραυλικές προσομοιώσεις του ΔΕΣΦΑ (σχετικά 19 και 28) επιβεβαίωσαν ότι η υλοποίηση της επένδυσης της ΥΑΦΑ της Καβάλας με συγκεκριμένα τεχνικά χαρακτηριστικά λειτουργίας προϋποθέτει την ενίσχυση του Εθνικού Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, το κόστος της οποίας και η απορρέουσα επιβάρυνση του φορέα εκμετάλλευσης της ΥΑΦΑ πρέπει να συνεκτιμηθούν στην τελική απόφαση για την υλοποίηση του έργου. Ειδικότερα, όσον αφορά στην ΥΑΦΑ, από τα σενάρια προσομοιώσεων προκύπτουν ιδίως τα ακόλουθα συμπεράσματα:

- i. Υπό τις υφιστάμενες συνθήκες, επιβεβαιώνεται ότι δεν υπάρχει διαθέσιμη αδιάλειπτη δυναμικότητα στο ΕΣΜΦΑ για την ικανοποίηση εγχύσεων και απολήψεων φυσικού αερίου προς και από την ΥΑΦΑ.
- ii. Ειδικότερα, η υφιστάμενη δυναμικότητα του ΕΣΦΑ, ιδιαίτερα του κλάδου 24'' Καρπερή-Κομοτηνή, δεν επαρκεί ούτε για την έγχυση, ούτε για την απόληψη ποσοτήτων προς και από την αποθήκη, ιδιαίτερα κατά τις περιόδους όπου αυτή χρειάζεται περισσότερο (δηλαδή στις αιχμές λειτουργίας του ΕΣΦΑ), όπου μεγιστοποιούνται οι ροές από τα υπόλοιπα σημεία εισόδου/εξόδου του ΕΣΦΑ.
- iii. Περαιτέρω, τυχόν επαύξηση δυναμικότητας μέρους ή όλου του κλάδου Καρπερή-Κομοτηνή (επί παραδείγματι μέσω διπλασιασμού του κλάδου) συνεχίζει να

καθιστά αδύνατη την διάθεση αδιάλειπτης δυναμικότητας απόληψης από την υπόγεια αποθήκη, χωρίς την απαραίτητη ενίσχυση του κλάδου Νέα Μεσημβρία-Πάτημα (Βορρά-Νότου).

Επειδή, εν συνεχεία, ο ΔΕΣΦΑ διεξήγαγε Μελέτη Κόστους-Οφέλους προκειμένου να αποτιμήσει τη σκοπιμότητα ανάπτυξης ΥΑΦΑ σε συνδυασμό με την αναγκαία για τη λειτουργία της ενίσχυση του Συστήματος Μεταφοράς, τα αποτελέσματα της οποίας, όπως παρουσιάστηκε από τον ΔΕΣΦΑ (σχετικό 28), συνοψίζονται στον Πίνακα 3:

		Σενάριο πλήρους επαύξεσης	Σενάριο μερικής επαύξεσης
Οφέλη λειτουργίας κατά την περίοδο 2027-2050, σε εκατ. €, ανηγμένα σε τιμές 2021	Οφέλη από τη λειτουργία υπό κανονικές συνθήκες	481	446
	Οφέλη σε ακραίες συνθήκες (stress tests)	293	274
	ΣΥΝΟΛΟ	774	720
Κόστη κατασκευής και λειτουργίας 2027-2050, σε εκατ. €, ανηγμένα σε τιμές 2021	CAPEX κατασκευής αγωγών	641	361
	CAPEX κατασκευής ΥΑΦΑ	221	221
	OPEX ΥΑΦΑ	51	51
	ΣΥΝΟΛΟ	913	632

Πίνακας 3. Σύνοψη αριθμητικών αποτελεσμάτων της Μελέτης Κόστους-Οφέλους του ΔΕΣΦΑ

Επειδή, τα σημαντικότερα συμπεράσματα του CBA του ΔΕΣΦΑ, όπως αποτυπώνονται στο σχετικό 28, είναι τα ακόλουθα:

1. Η επαύξηση της δυναμικότητας των υποδομών του ΕΣΦΑ δεν οδηγεί σε σημαντική επαύξηση των ροών μέσω του ΕΣΦΑ. Ως εκ τούτου, χωρίς την ύπαρξη της υπόγεια αποθήκης, τα οφέλη από την επαύξηση των υποδομών αυτών δεν υπερκαλύπτουν τα κόστη της επαύξεσης. Συνεπώς, **η ενίσχυση του Συστήματος επιβάλλεται αποκλειστικά για την αδιάλειπτη λειτουργία της ΥΑΦΑ.**
2. Τα οφέλη από τη συνδυασμένη ύπαρξη και λειτουργία της υπόγεια αποθήκης και της επαυξημένης δυναμικότητας του ΕΣΦΑ, όταν η τελευταία κατασκευαστεί για να καλύπτει όλες τις υπό διασύνδεση υποδομές της μελέτης (πλήρης επαύξηση κόστους 750 εκ. ευρώ) υπολείπονται του αντίστοιχου συνολικού κόστους ανάπτυξης και λειτουργίας υπόγεια αποθήκης και επαύξεσης δυναμικότητας του ΕΣΦΑ.
3. Τα οφέλη από τη συνδυασμένη ύπαρξη και λειτουργία της υπόγεια αποθήκης της Νότιας Καβάλας και της επαύξεσης της δυναμικότητας του ΕΣΦΑ, ώστε αυτή να καλύπτει μόνο τον κύκλο λειτουργίας υψηλών δυναμικοτήτων της υπόγεια αποθήκης (μερική επαύξηση Συστήματος κόστους 422 εκ. ευρώ), υπερκαλύπτουν το συνδυασμένο κόστος ανάπτυξης και λειτουργίας τόσο της υπόγεια αποθήκης,

όσο και της επαύξησης δυναμικότητας του ΕΣΦΑ. Ωστόσο επισημαίνονται τα κάτωθι:

- i. Το κόστος των 422 εκ. ευρώ αφορά στην κατασκευή αγωγού ο οποίος δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη μεταφορά υδρογόνου. Καθώς η ΡΑΕ, σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές κατευθύνσεις, ήδη απαιτεί όπως εφεξής όλοι οι νέοι αγωγοί που κατασκευάζονται να είναι «hydrogen-ready» (βλ. σχετικώς και την παρ. 382 εδ. γ των νέων Κατευθυντηρίων Γραμμών για τις Κρατικές Ενισχύσεις), το κόστος της επαύξησης θα είναι τελικά μεγαλύτερο των 422 εκ. ευρώ. Επίσης, η εκτίμηση αυτή κρίνεται ιδιαίτερα συντηρητική, καθώς δεν λαμβάνει υπόψη τις τρέχουσες αυξημένες τιμές χάλυβα και λοιπών πρώτων υλών.
  - ii. Σε σχέση με το κόστος της ΥΑΦΑ, η μελέτη δεν έχει συμπεριλάβει το απαραίτητο για τη λειτουργία της ΥΑΦΑ κόστος του cushion gas, το οποίο εκτιμάται σε 47-60 εκ. € (συντηρητική εκτίμηση με τις πολύ χαμηλές τιμές φυσικού αερίου του έτους 2020).
  - iii. Το κόστος κατασκευής της ΥΑΦΑ έχει υποεκτιμηθεί, καθώς ο ΔΕΣΦΑ δεν διέθετε την πληροφορία των σχετικών 23 και 24 (βλ. ανωτέρω).
  - iv. Λαμβάνοντας υπόψη τα σημεία ii και iii, και εφαρμόζοντας τη μεθοδολογία της Μελέτης του ΔΕΣΦΑ για την αναγωγή του κόστους της ΥΑΦΑ σε τιμές 2021, προκύπτει κόστος επένδυσης της ΥΑΦΑ 311 εκ. € (έναντι της εκτίμησης του ΔΕΣΦΑ για 221εκ. €).
  - v. Κατά τα ανωτέρω, η ανάλυση Κόστους Οφέλους καθίσταται αρνητική και για τη μερική επαύξηση του συστήματος, συνεπώς καθιστώντας μη αποδεκτή την πρόταση αναβάθμισης του συστήματος, εκτός εάν διασφαλισθούν πρόσθετοι πόροι επιδότησης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο της ενεργειακής μετάβασης.
4. Κατά την άποψη της Αρχής, η υποβληθείσα Μελέτη Κόστους-Οφέλους δεν έλαβε υπόψιν την υποαξιοποίηση της διασύνδεσης των Κήπων, τη διαθέσιμη χωρητικότητα στους Κήπους των 4,3 εκατ. m³/ημέρα από το 2023 -μετά και την ολοκλήρωση των συμπιεστών στη Νέα Μεσημβρία και στην Αμπελιά και τη συνεπαγόμενη δυνατότητα προσφοράς ανταγωνιστικής χωρητικότητας (competing capacities στις υποδομές του ανατολικού άξονα του ΕΣΜΦΑ (Νέα Μεσημβρία έως Κήπους)-, καθώς και τη δυνατότητα διάθεσης δυναμικότητας σε ημερήσιο επίπεδο, που πιθανώς θα επέτρεπαν στην Υπόγεια Αποθήκη της Νότιας Καβάλας να χρησιμοποιηθεί και να παράσχει εμπορικά οφέλη στους Χρήστες της χωρίς να καθίσταται αναγκαία η ανάπτυξη του Συστήματος.

Επειδή, σε περίπτωση που δεν υφίσταται ανάγκη ενίσχυσης για την ορθή λειτουργία της υφιστάμενης αγοράς φυσικού αερίου, με την αναμενόμενη κατά το ΕΣΕΚ αύξηση της

ζήτησης, αλλά αυτή υπαγορεύεται από τα αιτήματα σύνδεσης νέων υποδομών και καταναλωτών στο ΕΣΦΑ, κρίνεται εύλογη η διενέργεια διαγωνιστικής διαδικασίας δέσμευσης μελλοντικής δυναμικότητας (Market Test), στην οποία οι ενδιαφερόμενοι θα δεσμευθούν για τη χρήση και αποπληρωμή – ως ένα ποσοστό – των έργων ενίσχυσης. Στην περίπτωση αυτή, ο ίδιος κανόνας πρέπει να ισχύσει και για τον Κύριο/Διαχειριστή της αποθήκης. Τα εν λόγω κόστη δεν δύνανται να κοινωνικοποιηθούν, καθώς κάτι τέτοιο θα προσέκρουε ευθέως στη διαδικασία της διαγωνιστικής διαδικασίας. Σε κάθε δε περίπτωση, στον βαθμό που η ενίσχυση του Συστήματος συνδέεται αμέσως και αιτιωδώς με την υλοποίηση της ΥΑΦΑ, δεν δύνανται να υποστηριχθεί η κοινωνικοποίηση καθώς δεν πληρούται η βασική αρχή της ανταποδοτικότητας.

Επειδή, περαιτέρω, η ανεπαρκής διαθεσιμότητα της αδιάλειπτης δυναμικότητας δεν επηρεάζει τη λειτουργία της ΥΑΦΑ, κατά το μέρος που αφορά τη χρήση της για λόγους ασφάλειας εφοδιασμού. Ως εκ τούτου, δεν παρίσταται δικαιολογημένη η ανάληψη του κόστους ενίσχυσης του Συστήματος από όλους τους Χρήστες του ΕΣΦΑ μέσω των Χρεώσεων Χρήσης ΕΣΦΑ. Αντιθέτως, στον βαθμό που η ενίσχυση του ΕΣΦΑ θεωρηθεί από τον φορέα εκμετάλλευσής της ως αναγκαία για τη μέγιστη δυνατή εμπορική αξιοποίηση της αποθήκης, τότε το κόστος της εν λόγω επένδυσης δύναται να συμπεριλαμβάνεται στο Πρόγραμμα Ανάπτυξης ως «έργο τρίτου», με την ανάληψη της εν λόγω δαπάνης καταρχάς από τον φορέα εκμετάλλευσής της ΥΑΦΑ και τη μετακύλιση του εν συνεχεία στα Τιμολόγια Χρήσης της ΥΑΦΑ.

Η. Συμπερασματικά

Επειδή, συνοψίζοντας όλα τα ανωτέρω δεδομένα και συμπεράσματα:

1. Το συνολικό κοινωνικό όφελος από τη λειτουργία της ΥΑΦΑ υπερβαίνει το κόστος της και ως εκ τούτου ευλόγως συνάγεται το ωφέλιμο της κατασκευής του έργου.
2. Το έσοδο της ΥΑΦΑ, το οποίο αντικατοπτρίζει το σταθμισμένο όφελος της αποθήκης, εκ της συμβολής της στην ασφάλεια εφοδιασμού, και το οποίο η Αρχή δύναται να «εγγυηθεί» στον κύριο και Διαχειριστή της ΥΑΦΑ, εκτιμάται σε 160 εκατ. € (παρούσα αξία 2020) καθ' όλη τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής της αποθήκης, ήτοι ποσοστό της τάξης του 50% του κόστους της ΥΑΦΑ.
3. Τυχόν υπολειπόμενο χρηματοδοτικό κενό (financial gap) δύναται να καλυφθεί από την Πολιτεία, η οποία δύναται να αξιολογήσει το κοινωνικό όφελος (social welfare) εν γένει. Παράλληλα καθίσταται επιβεβλημένη η αναζήτηση από τον Διαχειριστή ενίσχυσης από Ευρωπαϊκούς πόρους ώστε να απομειώνεται η επιβάρυνση των καταναλωτών αλλά και να συμβαδίζει η ανάπτυξη του συστήματος με την Εθνική Ενεργειακή πολιτική, τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας⁹ για την

---

⁹ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_el

ενεργειακή μετάβαση και τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό για τις βιώσιμες επενδύσεις (Πράσινη Ταξινόμια)¹⁰.

4. Η ανάκτηση του «εγγυημένου» μέρους του απαιτούμενου εσόδου της ΥΑΦΑ δύναται να λάβει χώρα με δύο τρόπους: είτε μέσω διακριτού Τέλους Αποθήκευσης Φυσικού Αερίου το οποίο θα επιμερίζεται σε όλους τους καταναλωτές φυσικού αερίου ως ανταπόδοση για το αγαθό της ασφάλειας εφοδιασμού, είτε μέσω της διασφάλισης σημαντικού βαθμού χρήσης της ΥΑΦΑ για την αποθήκευση φυσικού από προμηθευτές και ηλεκτροπαραγωγούς δια της επιβολής κατάλληλης υποχρέωσης σε αυτούς.

5. Η Μελέτη Κόστους-Οφέλους που διεξήγαγε ο ΔΕΣΦΑ για τη συνδυασμένη κατασκευή και λειτουργία της ΥΑΦΑ και μερικής αναβάθμισης του Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου δεν φαίνεται να παράγει θετικό αποτέλεσμα. Κρίνεται σκόπιμη η περαιτέρω διερεύνηση από τον Διαχειριστή του ΕΣΦΑ για την ανεύρεση τρόπων λειτουργίας της ΥΑΦΑ στο βέλτιστο βαθμό χωρίς σημαντικές επενδύσεις στο Σύστημα.

Επειδή, κρίνεται σκόπιμο να διευκρινιστεί ότι το Πλαίσιο Κανονισμού Τιμολόγησης του Παραρτήματος διαμορφώθηκε κατά τρόπο τέτοιο ώστε να σταθμίσει ισοτίμα όλα τα διαθέσιμα στοιχεία, ήτοι τις μελέτες που υποβλήθηκαν από το ΤΑΙΠΕΔ και ΔΕΣΦΑ, τα πλέον ώριμα σχέδια και στοιχεία που γνωστοποιήθηκαν στην Αρχή, καθώς και τις εκτιμήσεις αναφορικά με τις παραμέτρους που θα διαμορφώσουν τα τιμολόγια χρήσης της ΥΑΦΑ «Ν. Καβάλας».

Επειδή, ενδεχόμενη διαφοροποίηση του επενδυτικού σχεδίου καθώς και το αποτέλεσμα εκ των διαδικασιών έγκρισης της κοινωνικοποίησης μέρους του κόστους της ΥΑΦΑ ως συμβατής με το ενωσιακό δίκαιο κρατικής ενίσχυσης δύναται να συνεπάγονται την επανεξέταση της παρούσας απόφασης.

Για όλους τους ανωτέρω λόγους

Αποφασίζει

1. Την έγκριση Πλαισίου Κανονισμού Τιμολόγησης της Βασικής Δραστηριότητας Αποθήκευσης της Υπόγειας Αποθήκης Φυσικού Αερίου Νοτίου Καβάλας, που άπτεται των βασικών αρχών και κατευθύνσεων για τη μεθοδολογία κατάρτισης του Απαιτούμενου και Επιτρεπόμενου Εσόδου και ανάκτησης αυτών, όπως επισυνάπτεται στην παρούσα απόφαση ως Παράρτημα, το οποίο συνιστά αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας.

---

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/sustainable-finance/eu-taxonomy-sustainable-activities_en

2. Το Πλαίσιο Κανονισμού Τιμολόγησης ισχύει υπό την προϋπόθεση κατασκευής και λειτουργίας της ΥΑΦΑ με τα ακόλουθα – κατ' ελάχιστον - χαρακτηριστικά: Χωρητικότητα 1bcm, Δυναμικότητα Εισπίεσης (Injection rate) 80 GWh/d, Δυναμικότητα Απόληψης (Withdrawal rate) 103 GWh/d και Ετήσιος Ενεργός Διακινούμενος Όγκος (Working gas volume) 6.063 GWh, για την οποία προκύπτουν τα οφέλη στην ασφάλεια εφοδιασμού.

3. Δεδομένης της υποεκμετάλλευσης / υποαξιοποίησης της διασύνδεσης των Κήπων, της ύπαρξης διαθέσιμης χωρητικότητας στους Κήπους των 4,3 εκατ. Nm³/d από το 2023, μετά και την ολοκλήρωση της συμπιεστή στη Νέα Μεσημβρία και της συνεπαγόμενης δυνατότητας προσφοράς ανταγωνιστικής χωρητικότητας (competing capacities) στις υποδομές του ανατολικού άξονα ΕΣΦΑ (Νέα Μεσημβρία έως Κήπους), της διαθέσιμης δυναμικότητας σε ημερήσιο επίπεδο, η Υπόγεια Αποθήκη της Νότιας Καβάλας πιθανώς δύναται να χρησιμοποιηθεί και να παράσχει εμπορικά οφέλη χωρίς να κρίνεται αναγκαία η ανάπτυξη του συστήματος. Σε κάθε περίπτωση, στον κατάλληλο χρόνο και βάσει της διαδικασίας που αφορά στην κατάρτιση του Προγράμματος Ανάπτυξης του ΕΣΦΑ, ο Διαχειριστής του Εθνικού Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, ΔΕΣΦΑ Α.Ε., να διερευνήσει και ακολούθως να υποδείξει εναλλακτικούς τρόπους κατανομής δυναμικότητας για τη λειτουργία της Υπόγεια Αποθήκης της Νότιας Καβάλας στο μέγιστο δυνατό βαθμό, ιδίως με περιορισμένη αναβάθμιση των τμημάτων του ΕΣΜΦΑ μικρής διατομής.

5. Σε κάθε περίπτωση, χωρίς να παραγνωρίζονται τα λοιπά οφέλη ύπαρξης αποθήκης στις αγορές φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας, η ΥΑΦΑ εκτιμάται ότι θα συμβάλει σημαντικά στην ασφάλεια εφοδιασμού της χώρας στην πορεία προς την ενεργειακή μετάβαση. Για το λόγο αυτό, η ΡΑΕ θεωρεί εύλογη –υπό την προϋπόθεση κοινοποίησης από την ελληνική Πολιτεία και τελικής έγκρισης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή– την ανάκτηση μέσω της εσωτερικής αγοράς ΦΑ (κοινωνικοποίηση) μέρους του Απαιτούμενου Εσόδου κάθε Ρυθμιστικής Περιόδου σε ποσοστό έως και 50% με ανώτατο όριο ανάκτησης επί του εγκεκριμένου από τη ΡΑΕ κόστους κατασκευής της ΥΑΦΑ. Το ανωτέρω ποσοστό θα προσεγγίζει σε σωρευτική αξία, όπως αυτή διαμορφώνεται μεταξύ των Ρυθμιστικών Περιόδων, το τμήμα του κόστους του έργου που συναρτάται με το όφελος της ασφάλειας του εφοδιασμού (160 εκατ.€), το οποίο δεν δύναται να αποτιμηθεί με ακρίβεια από τους συμμετέχοντες στην αγορά φυσικού αερίου και τους χρήστες φυσικού αερίου.

6. Δεδομένου ότι η ΥΑΦΑ μπορεί να συνεισφέρει περαιτέρω στην ασφάλεια εφοδιασμού, με διατήρηση στρατηγικών αποθεμάτων, όπως αποτυπώνονται στο σενάριο γεωπολιτικού κινδύνου, η Πολιτεία δύναται συμπληρωματικά να προσδιορίσει καθεστώς στρατηγικού αποθέματος, δηλαδή αποθέματος που θα διατηρείται στην ΥΑΦΑ και το οποίο θα χρησιμοποιείται αποκλειστικά και μόνο σε περίοδο κρίσης εφοδιασμού, συνιστώντας Υπηρεσία Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ) και

καθορίζοντας το αντάλλαγμα της παροχής της, σύμφωνα και με τους όρους του άρθρου 106 ΣΛΕΕ.

Αθήνα, ...2022
Ο Πρόεδρος της ΡΑΕ

Αναπλ. Καθ. Αθανάσιος Δαγούμας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΒΑΣΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΥΠΟΓΕΙΑΣ ΑΠΟΘΗΚΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΝΟΤΙΟΥ ΚΑΒΑΛΑΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο - Ορισμοί

1. Το παρόν Πλαίσιο Κανονισμού Τιμολόγησης (εφεξής «Πλαίσιο»), προσδιορίζει τις βασικές αρχές και κατευθύνσεις για τη μεθοδολογία κατάρτισης του Απαιτούμενου και Επιτρεπόμενου Εσόδου, καθώς και των τιμολογίων χρήσης της Υπόγειας Αποθήκης Φυσικού Αερίου της «Ν. Καβάλας» (εφεξής «ΥΑΦΑ»), σύμφωνα την παράγραφο 6 του άρθρου 2 της υπ' αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΥΔΡ/26579/675/2020 Κοινής Υπουργικής Απόφασης των Υφυπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας με θέμα «Καθορισμός της διαδικασίας και των προϋποθέσεων χρήσης, ανάπτυξης και εκμετάλλευσης του υπόγειου φυσικού χώρου κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου, που προκύπτει εκ του σχεδόν εξαντληθέντος κοιτάσματος φυσικού αερίου «Ν. Καβάλα», για τη μετατροπή του ως χώρο αποθήκευσης φυσικού αερίου σύμφωνα με το άρθρο 93 του ν. 4001/2011, όπως ισχύει» (ΦΕΚ Β'847/13.03.2020) (εφεξής, η «ΚΥΑ»).
2. Σύμφωνα με την ΚΥΑ, η ΥΑΦΑ θα λειτουργεί υπό καθεστώς ρυθμιζόμενης πρόσβασης Τρίτων (Regulated Third Party Access-rTPA). Ο Διαχειριστής του συστήματος αποθήκευσης, όπως ορίζεται στην Οδηγία 73/2009/ΕΚ, θα λειτουργεί, συντηρεί, εκμεταλλεύεται και αναπτύσσει την ΥΑΦΑ και θα παρέχει στους χρήστες ως βασική δραστηριότητα την υπηρεσία αποθήκευσης Φυσικού Αερίου (η «Υπηρεσία Αποθήκευσης»), διασφαλίζοντας ότι η Πρόσβαση Τρίτων γίνεται με διαφανή τρόπο χωρίς να εισάγει διακρίσεις. Ο Διαχειριστής της ΥΑΦΑ, όπως θα προκύψει βάσει της παραγράφου 4 του άρθρου 3 της ΚΥΑ, θα εισηγηθεί προς έγκριση στη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας τον Κώδικα Διαχείρισης ΑΣΦΑ, με τον οποίο θα καθοριστούν οι λεπτομέρειες και οι διαδικασίες για την παροχή πρόσβασης στην ΥΑΦΑ, καθώς και τον Κανονισμό Τιμολόγησης της χρήσης της ΥΑΦΑ στη βάση του παρόντος Πλαισίου Κανονισμού Τιμολόγησης.
3. Οι όροι που χρησιμοποιούνται στο παρόν πλαίσιο έχουν την έννοια που τους αποδίδεται στην παρούσα, εκτός αν ορίζονται με διαφορετικό τρόπο στον Νόμο 4001/2011 (εφεξής ο «Νόμος») ή/και στην ΚΥΑ.

Άρθρο 2

Αρχές Υπολογισμού και Αναθέωσης Τιμολογίων

1. Τα τιμολόγια χρήσης της ΥΑΦΑ καθορίζονται με βάση την αρχή της ανάκτησης του Απαιτούμενου Εσόδου της υποδομής, κατά τρόπο ώστε να πληρούνται τα κριτήρια των άρθρων 15, 88 και 93 του Νόμου, καθώς και τα οριζόμενα στον Ευρωπαϊκό Κανονισμό 715/2009.
2. Η μεθοδολογία που θα καθορίσει το Απαιτούμενο Έσοδο για τα τιμολόγια χρήσης της υποδομής, είναι αυτή της κάλυψης του κόστους παροχής της υπηρεσίας και ενός εύλογου περιθωρίου κέρδους (μεθοδολογία cost plus).

3. Ρυθμιστική Περίοδος είναι η χρονική περίοδος για την οποία καθορίζονται οι παράμετροι του Επιτρεπόμενου Εσόδου του Διαχειριστή της ΥΑΦΑ, τόσο για το μέρος που ανακτάται μέσω του ΤΑΦΑ όσο και για το μέρος που ανακτάται μέσω των τιμολογίων χρήσης.
4. Η διάρκεια της Ρυθμιστικής Περιόδου αντιστοιχεί στη χρονική περίοδο τεσσάρων (4) διαδοχικών ετών.
5. Τακτική αναθεώρηση του Απαιτούμενου Εσόδου, καθώς και των τιμολογίων χρήσης διενεργείται εντός του τέταρτου (4^{ου}) έτους της εκάστοτε Ρυθμιστικής Περιόδου, το οποίο καθίσταται Έτος Υπολογισμού της επόμενης Ρυθμιστικής Περιόδου.
6. Έκτακτη αναθεώρηση των τιμολογίων δύναται να διενεργηθεί, μετά από απόφαση της ΡΑΕ κατόπιν εισήγησης του Διαχειριστή, η οποία υποβάλλεται είτε με δική του πρωτοβουλία είτε μετά από σχετική υπόδειξη ή σύσταση της ΡΑΕ, σε περίπτωση που έχουν μεταβληθεί ουσιωδώς τα οικονομικά, νομικά ή πραγματικά δεδομένα που είχαν ληφθεί υπόψη κατά την κατάρτιση των τιμολογίων.
7. Πριν από την έναρξη κάθε Ρυθμιστικής Περιόδου, ο Διαχειριστής υποβάλλει στη ΡΑΕ Μελέτη Κόστους-Οφέλους, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα μεθοδολογία του ENTSOE, με σκοπό τον προσδιορισμό: α) του μέρους του Απαιτούμενου Εσόδου που είναι εγγυημένο προς ανάκτηση (ΠΑΕ), β) τυχόν πρόσθετες αποδόσεις. Η μελέτη αυτή δημοσιοποιείται στην ιστοσελίδα της ΡΑΕ.
8. Ειδικά για τη πρώτη και δεύτερη Ρυθμιστική Περίοδο, το ποσοστό του Απαιτούμενου Εσόδου που είναι εγγυημένο προς ανάκτηση θα είναι 50% βάσει του σχετικού 15.

Άρθρο 3

Απαιτούμενο Έσοδο Διαχειριστή– Βασικές Αρχές

1. Ως Απαιτούμενο Έσοδο του Διαχειριστή της ΥΑΦΑ νοείται το αντάλλαγμα που δικαιούται να εισπράττει ο Διαχειριστής και εγκρίνεται από την ΡΑΕ πριν την έναρξη της Ρυθμιστικής Περιόδου, βάσει εισήγησης του Διαχειριστή.
2. Το Βασικό Απαιτούμενο Έσοδο (ΑΕ_Β) του Διαχειριστή της ΥΑΦΑ προκύπτει ως το άθροισμα:
  - α) της Βασικής Απόδοσης επί της Ρυθμιζόμενης Περιουσιακής Βάσης (ΡΠΒ), καθώς και τυχόν πρόσθετης απόδοσης κατά το άρθρο 5 παρ. 5,
  - β) ετήσιων αποσβέσεων επί των παγίων, και
  - γ) ετήσιων λειτουργικών δαπανών.
3. Το ποσοστό του ΑΕ_Β που είναι εγγυημένο προς ανάκτηση, ΠΑΕ, καθορίζεται κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 6. Το γινόμενο των ΑΕ_Β επί το ποσοστό ΠΑΕ αποτελεί το Εγγυημένο Απαιτούμενο Έσοδο, ΕΑΕ.
4. Σε περίπτωση που το ποσό που ανακτάται κατά τη διάρκεια της Ρυθμιστικής Περιόδου σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 6 παρ. 2 υπολείπεται ή υπερβαίνει το ΕΑΕ, το υπολειπόμενο (υποανάκτηση)/υπερβάλλον (υπερανάκτηση) ποσό προστίθεται στο/αφαιρείται από το ΑΕ_Β της επόμενης Ρυθμιστικής Περιόδου.
5. Το Απαιτούμενο Έσοδο Ευελιξίας (ΑΕ_Ε) που ανακτάται από τους χρήστες της υποδομής μέσω τιμολογίου χρήσης νοείται ως το μέγιστο αντάλλαγμα που δύναται να εισπράττει ο

Διαχειριστής από την εμπορική εκμετάλλευση της υποδομής, και εγκρίνεται από τη ΡΑΕ πριν την έναρξη της Ρυθμιστικής Περιόδου, βάσει εισήγησης του Διαχειριστή, ως το άθροισμα:

α) της Βασικής Απόδοσης επί της Ρυθμιζόμενης Περιουσιακής Βάσης (ΡΠΒ), καθώς και τυχόν συμπληρωματικής πρόσθετης απόδοσης κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 5 παρ. 5 και 6,

β) ετήσιων αποσβέσεων επί των παγίων,

γ) ετήσιων λειτουργικών δαπανών.

απομειούμενο κατά το ΕΑΕ, η ανάκτηση του οποίου έχει ήδη προσδιοριστεί.

6. Τα μεγέθη ΡΠΒ, Βασική Απόδοση, ετήσιες αποσβέσεις και ετήσιες λειτουργικές δαπάνες των παραγράφων 2 και 5 ταυτίζονται.
7. Ο υπολογισμός του Απαιτούμενου Εσόδου γίνεται σε ονομαστικές τιμές, λαμβάνοντας υπόψη τα διαθέσιμα στοιχεία για το έτος που προηγείται του Έτους Υπολογισμού (Έτος Αναφοράς) και το Έτος Υπολογισμού, καθώς και εκτιμήσεις που κρίνονται επαρκώς τεκμηριωμένες για τα έτη της Ρυθμιστικής Περιόδου.
8. Ο υπολογισμός του συνολικού Απαιτούμενου Εσόδου θα πρέπει να ανταποκρίνεται στις κάτωθι αρχές:
  - i. διασφάλιση σταθερότητας και διαφάνειας, εξασφαλίζοντας τη δυνατότητα επαλήθευσης των τιμολογίων και το δικαίωμα διαβούλευσης της μεθοδολογίας και των τιμολογίων με τους εμπλεκόμενους φορείς,
  - ii. παροχή κινήτρων στον Διαχειριστή, προκειμένου να υλοποιήσει εμπρόθεσμα το εγκεκριμένο επενδυτικό πλάνο για την υποδομή και να αναλάβει το όποιο πρόσθετο επιχειρηματικό κίνδυνο, επιτυγχάνοντας τα μέγιστα οφέλη για σκοπούς ασφάλειας εφοδιασμού και μείωσης του ενεργειακού κόστους.
  - iii. διασφάλιση μιας εύλογης απόδοσης επί των απασχολούμενων κεφαλαίων, η οποία θα σταθμίζει το κόστος των ιδίων κεφαλαίων και δανειακών κεφαλαίων του Διαχειριστή για τη συγκεκριμένη υποδομή.
  - iv. προστασία των χρηστών της υποδομής καθώς και των Τελικών Πελατών Φυσικού Αερίου, ώστε τα τιμολόγια χρήσης που θα προκύψουν να αντικατοπτρίζουν το εύλογο κόστος της παρεχόμενης υπηρεσίας από τον Διαχειριστή.
  - v. αποφυγή σημαντικών διακυμάνσεων στα τιμολόγια της χρήσης της ΥΑΦΑ μεταξύ των Ρυθμιστικών Περιόδων.

Άρθρο 4

Προσδιορισμός Απαιτούμενου Εσόδου

1. Το Απαιτούμενο Έσοδο υπολογίζεται κατά το Έτος Υπολογισμού, λαμβάνοντας υπόψη σχετική εισήγηση του Διαχειριστή για κάθε επιμέρους παράμετρο που το συνθέτει και για κάθε έτος της Ρυθμιστικής Περιόδου. Το Απαιτούμενο Έσοδο προσαρμόζεται για κάθε έτος της Ρυθμιστικής Περιόδου με βάση τον ετήσιο Μέσο Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΜΔΤΚ) όπως εκτιμάται από έγκυρους εγχώριους ή οργανισμούς, όπως συμφωνείται κάθε φορά με τη ΡΑΕ. Τυχόν διαφορά που προκύπτει στο Απαιτούμενο Έσοδο κάθε έτος της Ρυθμιστικής Περιόδου εξαιτίας της ασυμφωνίας μεταξύ του προβλεπόμενου και του απολογιστικού ετήσιου ΜΔΤΚ που καταρτίζεται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή, ενσωματώνεται (προσθετικά/αφαιρετικά) στο Απαιτούμενο Έσοδο της επόμενης Ρυθμιστικής Περιόδου.

2. Κατά το Έτος Υπολογισμού, λαμβάνοντας υπόψη σχετική εισήγηση του Διαχειριστή για κάθε επιμέρους παράμετρο που το συνθέτει, υπολογίζεται για κάθε έτος της Ρυθμιστικής Περιόδου το Απαιτούμενο Έσοδο, καθώς και τα ΑΕ_β, ΕΑΕ και ΑΕ_ε.
3. Για τον υπολογισμό του Απαιτούμενου Εσόδου λαμβάνονται υπόψη τα κάτωθι:
  - i. Το Επιχειρηματικό Πλάνο του Διαχειριστή για τη νέα Ρυθμιστική Περίοδο. Εν προκειμένω, το εν λόγω πλάνο του Διαχειριστή δεν περιλαμβάνει επενδυτικές δαπάνες για περαιτέρω ανάπτυξη της υποδομής, αλλά αποκλειστικά επενδύσεις για τη συντήρηση και ενίσχυσή της, με εξαίρεση τυχόν ανάπτυξη της υποδομής με σκοπό τη λειτουργία της για την αποθήκευση ανανεώσιμων αερίων ή υδρογόνου, εφόσον αυτή εγκριθεί από τη ΡΑΕ.
  - ii. Τα απολογιστικά μεγέθη και οι εκτιμήσεις για το Έτος Αναφοράς και το Έτος Υπολογισμού, συμπεριλαμβανομένων των εν λειτουργία παγίων της Υπηρεσίας Αποθήκευσης που εντάσσονται στο Ρυθμιστικό Μητρώο Παγίων και των οικονομικών καταστάσεων του Διαχειριστή που συντάσσονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς.
  - iii. Μελέτη του Διαχειριστή αναφορικά με το κόστος των απασχολούμενων κεφαλαίων (ιδίων και δανειακών), όπου αναλυτικά θα παρατίθενται οι εκτιμήσεις για τον προσδιορισμό μιας εύλογης απόδοσης.
4. Ως Ρυθμιζόμενη Περιουσιακή Βάση (ΡΠΒ) της Υπηρεσίας Αποθήκευσης νοούνται τα απασχολούμενα κεφάλαια του Διαχειριστή της ΥΑΦΑ στο τέλος κάθε έτους. Η ΡΠΒ ορίζεται αριθμητικά για κάθε έτος της Ρυθμιστικής Περιόδου ως το άθροισμα:
  - i. Της εκτιμώμενης αναπόσβεστης αξίας των παγίων που θα ενταχθούν στο Ρυθμιστικό Μητρώο Παγίων στο τέλος κάθε έτους, καθώς και της αναπόσβεστης αξίας των μακροχρόνιων μισθώσεων βάσει απολογιστικών μεγεθών από τα προηγούμενα έτη και της εξέλιξης αυτών, σύμφωνα και με το πρόγραμμα των αναγκαίων επενδύσεων για τη σύνδεση με το ΕΣΦΑ, την κατασκευή, τη συντήρηση και τη λειτουργία της υποδομής. Δεν λαμβάνονται υπόψη οι επιχορηγήσεις των παγίων καθώς και τυχόν αναπροσαρμογές στην αξία των παγίων. Το κόστος κτήσης και ανάπτυξης των παγίων που λαμβάνονται υπόψη στον προσδιορισμό της ανωτέρω αναπόσβεστης αξίας δεν δύναται να υπερβεί το ποσό των 350 εκ. €, ως μέγιστο αποδεκτό ποσό επενδυτικών δαπανών.
  - ii. Του προϋπολογιζόμενου αναγκαίου Κεφαλαίου Κίνησης, το οποίο αφορά αποκλειστικά στον υπολογισμό εύλογου ύψους διαθεσίμων για την κάλυψη του αναγκαίου αερίου πλήρωσης (cushion gas). Το Κεφαλαίο Κίνησης δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 50 εκ. €, στη βάση του σχετικού 23. Η απόδοση για το εν λόγω Κεφάλαιο Κίνησης υπολογίζεται βάσει επαρκώς τεκμηριωμένων στοιχείων του κόστους δανεισμού για την αγορά του αερίου πλήρωσης και δεν υπερβαίνει το ποσοστό απόδοσης του κόστους επένδυσης.
5. Οι αποσβέσεις των παγίων και μισθώσεων της Υπηρεσίας Αποθήκευσης λογίζονται σε ετήσια βάση επί α) της αξίας των παγίων που έχουν ενταχθεί στο Ρυθμιστικό Μητρώο Παγίων ή εκτιμάται ότι θα ενταχθούν σε αυτό εντός των ετών της υπό εξέταση Ρυθμιστικής Περιόδου, καθώς και β) της αξίας των συμβάσεων μίσθωσης. Για τον υπολογισμό των αποσβέσεων χρησιμοποιείται η σταθερή μέθοδος απόσβεσης και η ωφέλιμη διάρκεια ορίζεται έως το 2050, εκτός εάν ενδιαμέσως τεκμηριωθεί η δυνατότητα χρήσης της για αποθήκευση υδρογόνου, που δύναται να παρατείνει τη χρήση της ΥΑΦΑ.

6. Ως λειτουργικές δαπάνες της Υπηρεσίας Αποθήκευσης νοούνται οι εύλογες δαπάνες του Διαχειριστή για τη λειτουργία και συντήρηση της ΥΑΦΑ κατά τρόπο αποτελεσματικό, ασφαλή, οικονομικά αποδοτικό, αξιόπιστο και ανταποδοτικό για τους Χρήστες. Ο Διαχειριστής, στο Επιχειρηματικό Πλάνο που υποβάλλει, ενσωματώνει αναλυτική τεκμηρίωση ως προς την αναγκαιότητα των εκτιμώμενων δαπανών, τη μεταβολή σε σχέση με την προηγούμενη Ρυθμιστική Περίοδο καθώς και τη μεταβολή των μεγεθών μεταξύ των ετών της Ρυθμιστικής Περιόδου. Στις λειτουργικές δαπάνες δεν περιλαμβάνονται δαπάνες που κρίνεται ότι δεν έχουν ανταποδοτικό χαρακτήρα σε σχέση με την Υπηρεσία Αποθήκευσης.
7. Στο κλείσιμο της Ρυθμιστικής Περιόδου και βάσει των απολογιστικών μεγεθών, όπως αυτά προκύπτουν από ελεγμένες εκθέσεις και δημόσια διαθέσιμες πληροφορίες (έλεγχος των υποβληθέντων στοιχείων από Ορκωτό Ελεγκτή του Διαχειριστή), γίνονται οι αναγκαίες εκκαθαρίσεις, λαμβάνοντας υπόψη:
  - i. τα απολογιστικά μεγέθη των επιμέρους παραμέτρων του εσόδου σε σχέση με τα εγκεκριμένα μεγέθη και με βάση το ισχύον νομικό πλαίσιο (όπως ενδεικτικά ο ισχύων φορολογικός συντελεστής)
  - ii. την αναγκαιότητα και το εύλογο του ύψους των λειτουργικών δαπανών και των αποσβέσεωνΕπί των απολογιστικών αυτών μεγεθών η ΡΑΕ διενεργεί αξιολόγηση, ώστε να γίνουν οι αναγκαίες προσαρμογές (εκκαθαρίσεις) για το μέρος του Επιτρεπόμενου Εσόδου που ανακτάται εγγυημένα (ΕΑΕ).
8. Το μέρος του Απαιτούμενου Εσόδου που είναι εγγυημένο ως συνολικό ποσό προς ανάκτηση για όλα τα έτη λειτουργίας της ΥΑΦΑ, μέσω του μηχανισμού ανάκτησης βάσει του άρθρου 6 του παρόντος Πλαισίου, είναι ίσο με το εκτιμηθέν όφελος για λόγους ασφάλειας εφοδιασμού (αξίες 2020), ήτοι 160 εκατ. €, ανεξαρτήτως τυχόν επιχορηγήσεων ή άλλης ενίσχυσης, εκτός εάν το άθροισμα όλων των ενισχύσεων (περιλαμβανομένων των 160 εκατ. €) υπερβαίνει το κόστος κατασκευής της ΥΑΦΑ.

Άρθρο 5

Μεθοδολογία υπολογισμού ποσοτών αποδόσεων

1. Το ποσοστό απόδοσης των απασχολούμενων κεφαλαίων της ΥΑΦΑ «N. Καβάλας» αποτελείται από την Ειδική Απόδοση επί της αξίας των επενδύσεων κατά την κατασκευαστική περίοδο, την Βασική Απόδοση επί της αξίας της ΡΠΒ και τυχόν πρόσθετη απόδοση στο πλαίσιο παροχής κινήτρων δυνάμει του Κανονισμού (ΕΕ) 347/2013.
2. Κατά το στάδιο της κατασκευής της ΥΑΦΑ, αναγνωρίζεται Ειδική Απόδοση επί της αξίας των σωρευτικών επενδύσεων (απασχολούμενων κεφαλαίων) κατ' έτος η οποία θα αντικατοπτρίζει το κόστος δανεισμού του Διαχειριστή, εφόσον τηρείται το συμφωνημένο/εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα κατασκευής. Η απόδοση αυτή υπολογίζεται και αποδίδεται κατά τη διάρκεια της κατασκευαστικής περιόδου μόνο και δεν θα συμπεριλαμβάνεται στο τελικό κόστος του έργου.
3. Κατά τη θέση σε εμπορική λειτουργία της ΥΑΦΑ, αναγνωρίζεται Βασική Απόδοση επί των απασχολούμενων κεφαλαίων κατ' έτος η οποία υπολογίζεται βάσει του Μεσοσταθμικού Κόστους Κεφαλαίου (Weighted Average Cost of Capital/ WACC) σε ονομαστικούς προ-φόρων όρους (WACC pre-tax, nominal) και αποδίδεται από τον πρώτο χρόνο λειτουργίας

της ΥΑΦΑ μέχρι και το 2050, εκτός αν ενδιάμεσως τεκμηριωθεί η δυνατότητα χρήσης της υποδομής για αποθήκευση υδρογόνου, οπότε και δύναται να παραταθεί η λειτουργία της ΥΑΦΑ.

4. Η Βασική Απόδοση επί των απασχολούμενων κεφαλαίων της ρυθμιζόμενης υποδομής υπολογίζεται ως εκατοστιαίο ποσοστό απόδοσης επί της ΡΠΒ και είναι ενιαία για όλη τη διάρκεια της Ρυθμιστικής Περιόδου. Η Βασική Απόδοση επί των απασχολούμενων κεφαλαίων αναθεωρείται εντός μίας ρυθμιστικής περιόδου, μόνο για σκοπούς εναρμόνισης με τον σε ισχύ φορολογικό συντελεστή.
5. Εάν η Μελέτη Κόστους-Οφέλους του άρθρου 2 παρ. 7 καταδεικνύει ότι το όφελος από τη λειτουργία του έργου υπερβαίνει στο τριπλάσιο του κόστους του ($\text{benefit/cost} > 3$), το έργο δύναται να λάβει πρόσθετη απόδοση η οποία κυμαίνεται από 0% έως και 2%, για τη διάρκεια της Ρυθμιστικής Περιόδου (αντιπρβλ. Απόφαση ΡΑΕ 590/2021, σχετικό 18).
6. Για τον καθορισμό του Απαιτούμενου Εσόδου Ευελιξίας (ΑΕ_ε), δύναται να εγκρίνεται πρόσθετο μέγιστο ποσοστό απόδοσης επί της ΡΠΒ, με εύρος που ο Διαχειριστής της ΥΑΦΑ μπορεί διαφανώς να προσαρμόζει κατά τη διάρκεια της Ρυθμιστικής Περιόδου, ώστε να βελτιστοποιεί τη χρήση και την ανάκτηση του κόστους της. Ο Διαχειριστής δύναται να εισηγηθεί μέγιστη πρόσθετη απόδοση στη βάση των ακόλουθων δύο πυλώνων:
  - a. τον κίνδυνο ενός έργου, του οποίου το κόστος δεν είναι στο σύνολό του εγγυημένο προς ανάκτηση (πρόσθετη απόδοση έως 2%).
  - b. πρόσθετο ασφάλιστρο κινδύνου για νέες υποδομές φυσικού αερίου (πρόσθετη απόδοση έως 2%), ως κίνητρο στη βάση του άρθρου 13 παρ. 1 του Κανονισμού 347/2013 (σχετικό 4), λόγω του υψηλότερου κινδύνου του έργου σε ό,τι αφορά την υλοποίηση και κατασκευή.

Η ΡΑΕ εγκρίνει το μέγιστο πρόσθετο ποσοστό απόδοσης. Ο Διαχειριστής δύναται διαφανώς να προσαρμόζει κατά τη διάρκεια της Ρυθμιστικής Περιόδου το ποσοστό απόδοσής του εντός του εγκεκριμένου εύρους, ώστε τα προκύπτοντα τιμολόγια χρήσης να βελτιστοποιούν τη χρήση της ΥΑΦΑ και την ανάκτηση του κόστους της.

Άρθρο 6

Μηχανισμός ανάκτησης του απαιτούμενου εσόδου της ΥΑΦΑ

1. Μέρος του Απαιτούμενου Εσόδου της ΥΑΦΑ δύναται να ανακτάται μέσω διακριτής χρέωσης από την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου κατά τις διατάξεις του άρθρου 93 του Νόμου. Το ποσοστό αυτό, ΠΑΕ, ορίζεται από τη ΡΑΕ πριν την έναρξη της Ρυθμιστικής Περιόδου βάσει της συμβολής της ΥΑΦΑ στην ασφάλεια εφοδιασμού της χώρας σε φυσικό αέριο, όπως προκύπτει από τη Μελέτη Κόστους-Οφέλους του άρθρου 2 παρ. 7, με μέγιστο όριο το 50%.
2. Για το μέρος του Απαιτούμενου Εσόδου που είναι εγγυημένο προς ανάκτηση, ΕΑΕ, η ανάκτηση δύναται να λάβει χώρα με έναν από τους δύο ακόλουθους τρόπους, όπως θα προσδιοριστεί κατόπιν εισήγησης της Αρχής για τυχόν απαιτούμενες νομοθετικές ρυθμίσεις και έγκρισης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή του σχήματος κρατικής ενίσχυσης:
  - a) Από την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου μέσω διακριτού Τέλους Αποθήκευσης Φυσικού Αερίου (ΤΑΦΑ), που προσδιορίζεται ως ο λόγος του ΕΑΕ δια της εκτιμώμενης κατανάλωσης φυσικού αερίου των χρηστών του ΕΣΦΑ. Για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης κατανάλωσης φυσικού αερίου, εξαιρούνται οι μονάδες που παρέχουν ασφάλεια εφοδιασμού μέσω της διατήρησης αποθεμάτων

και δυνατότητας χρήσης εναλλακτικού καυσίμου καθώς και οι Διακόψιμοι Χρήστες του Συστήματος φυσικού Αερίου, οι οποίοι δεν καταβάλουν ΤΑΦΑ.

- b) Από τα έσοδα του Διαχειριστή που θα προκύψουν από την χρήση της ΥΑΦΑ για την εκπλήρωση υποχρέωσης που θα επιβληθεί στους προμηθευτές φυσικού αερίου που προμηθεύουν Προστατευόμενους Καταναλωτές και στους Ηλεκτροπαραγωγούς που δεν διαθέτουν εναλλακτικό καύσιμο για αποθήκευση φυσικού αερίου για λόγους ασφάλειας εφοδιασμού. Τα έσοδα θα ανακτώνται μέσω τιμολογίου που προσδιορίζεται από το λόγο του ΕΑΕ δια την ποσότητα που υποχρεούνται να αποθηκεύουν οι χρήστες του συστήματος φυσικού αερίου σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους.
3. Σε περίπτωση συμπληρωματικής ύπαρξης υποχρέωσης διατήρησης στρατηγικών αποθεμάτων, με διακριτή απόφαση της Πολιτείας, τότε η όποια συμπληρωματική υποχρέωση πλήρωσης και τυχόν υπέρ/υπό-ανάκτηση για τη διακριτή αυτή υποχρέωση, υπολογίζεται διακριτά.
4. Το Απαιτούμενο Έσοδο Ευελιξίας ανακτάται μέσω τιμολογίων χρήσης που ορίζει ο Διαχειριστής κατά τη διακριτική του ευχέρεια, εντός του εύρους Απαιτούμενου Εσόδου που έχει εγκρίνει η Αρχή.

Άρθρο 7

Τελικές Διατάξεις

Κάθε περαιτέρω λεπτομέρεια θα προσδιοριστεί στον Κανονισμό Τιμολόγησης, που θα εγκριθεί από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας κατόπιν εισήγησης του Διαχειριστή του ΑΣΦΑ, σε συνέχεια της έγκρισης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή του σχήματος κρατικής ενίσχυσης, τόσο όσον αφορά στους όρους, τη διαδικασία και τη μεθοδολογία αντιστάθμισης της υπηρεσίας δημοσίου συμφέροντος όσο και για τη χρήση της ΥΑΦΑ υπό όρους αγοράς και ανταγωνισμού.